

P9_TA(2023)0407

Konferencja ONZ w sprawie zmiany klimatu 2023 (COP28) w Dubaju, Zjednoczone Emiraty Arabskie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie Konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu 2023 (COP28) w Dubaju, Zjednoczone Emiraty Arabskie (2023/2636(RSP))

(C/2024/4210)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i protokół z Kioto do tej konwencji,
- uwzględniając porozumienie przyjęte 12 grudnia 2015 r. na 21. Konferencji Stron UNFCCC (COP21) w Paryżu (porozumienie paryskie),
- uwzględniając 27. Konferencję Stron UNFCCC (COP27), 17. sesję Konferencji Stron służącą jako spotkanie Stron protokołu z Kioto (CMP17), czwarte posiedzenie Konferencji Stron służące jako spotkanie Stron porozumienia paryskiego (CMA4) i pakt klimatyczny z Glasgow przyjęty 13 listopada 2021 r. na 26. Konferencji Stron UNFCCC (COP26) w Glasgow,
- uwzględniając porozumienie zawarte na COP27, aby ustanowić specjalny fundusz finansowania strat i szkód i zdecydować na 28. Konferencji Stron UNFCCC (COP28) jak będzie realizowany, oraz sieć z Santiago ds. strat i szkód,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 października 2022 r. w sprawie konferencji klimatycznej Narodów Zjednoczonych w 2022 r. w Szarm el-Szejk (Egipt) (COP27) ⁽¹⁾,
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju (SDG),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie wdrażania i realizacji celów zrównoważonego rozwoju ⁽²⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (ang. IPCC – Intergovernmental Panel on Climate Change) dotyczące globalnego ocieplenia o 1,5 °C, jego sprawozdanie specjalne w sprawie zmiany klimatu i gruntów, jego sprawozdanie specjalne w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie oraz szóste sprawozdanie oceniające,
- uwzględniając sprawozdanie europejskiego naukowego komitetu doradczego ds. zmiany klimatu z 15 czerwca 2023 r. pt. „Scientific advice for the determination of an EU-wide 2040 climate target and a greenhouse gas budget for 2030–2050” [Doradztwo naukowe dotyczące określenia ogólnounijnego celu klimatycznego na 2040 r. oraz budżetu na lata 2030–2050 przeznaczonego na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych],
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) ⁽³⁾,
- uwzględniając niedawno przyjęte przepisy UE, które wpisują cele UE, takie jak redukcja emisji netto o co najmniej 55 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r. i osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. (pakiet „Gotowi na 55”), w konkretne strategie polityczne w różnych sektorach,
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 149 z 28.4.2023, s. 28.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0250.

⁽³⁾ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽⁵⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 18/2023 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 26 czerwca 2023 r. pt. „Cele UE w dziedzinie klimatu i energii – Osiągnięto cele na 2020 r., lecz niewiele wskazuje na to, że działania na rzecz realizacji celów na 2030 r. będą wystarczające” ⁽⁶⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Agencji Energii Odnawialnej pt. „World Energy Transitions Outlook 2023: 1.5 °C Pathway” [Perspektywa światowych przemian energetycznych na 2023 r. – cel 1,5 °C] ⁽⁷⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Agencji Energetycznej (MAE) z maja 2021 r. pt. „Net Zero by 2050 – A Roadmap for the Global Energy Sector” [Zeroemisyjność netto do 2050 r. – plan działania dla globalnego sektora energetycznego],
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylene rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 ⁽⁸⁾,
- uwzględniając sprawozdanie podsumowujące UNFCCC z 26 października 2022 r. w sprawie ustalonych na poziomie krajowym wkładów w ramach porozumienia paryskiego,
- uwzględniając Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) z 27 października 2022 r. rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji pt. „The Closing Window – Climate crisis calls for rapid transformation of societies” [Niknąca szansa – kryzys klimatyczny wzywa do szybkiej transformacji społeczeństwa], sprawozdanie z 1 listopada 2022 r. w sprawie luki adaptacyjnej z 2022 r. pt. „Too Little, Too Slow – Climate adaptation failure puts world at risk” [Za mało, za wolno – zaniedbanie przystosowania do zmian klimatu naraża świat na ryzyko] i sprawozdanie z 20 października 2021 r. w sprawie luki produkcyjnej za 2021 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 lutego 2021 r. pt. „Budując Europę odporną na zmianę klimatu – nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu” (COM(2021)0082),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu ⁽⁹⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) z 31 października 2022 r. pt. „An Eye on Methane: International Methane Emissions Observatory 2022 Report” [Metan w centrum uwagi: sprawozdanie Międzynarodowego Obserwatorium Emisji Metanu za 2022 r.] i sprawozdanie UNEP z 6 maja 2021 r. pt. „Global Methane Assessment: Benefits and Costs of Mitigating Methane Emissions” [Globalna ocena metanu: korzyści i koszty ograniczania emisji metanu],
- uwzględniając sprawozdanie MAE na temat globalnych emisji metanu w 2022 r. („Global Methane Tracker”) z lutego 2022 r.,
- uwzględniając wniosek Komisji z 15 grudnia 2021 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942, (COM(2021)0805),
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 października 2020 r. dotyczący strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu (COM(2020)0663),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 października 2021 r. w sprawie strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO) z 21 kwietnia 2023 r. w sprawie stanu klimatu na świecie w 2022 r.,
- uwzględniając usługę programu Copernicus w zakresie zmiany klimatu oraz odnośne sprawozdanie pt. „Global Climate Highlights 2022” [Najważniejsze kwestie związane z klimatem w ujęciu globalnym 2022],

⁽⁵⁾ Dz.U. C 232 z 16.6.2021, s. 28.

⁽⁶⁾ Sprawozdanie specjalne nr 18/2023 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Cele UE w dziedzinie klimatu i energii – Osiągnięto cele na 2020 r., lecz niewiele wskazuje na to, że działania na rzecz realizacji celów na 2030 r. będą wystarczające”, 2023.

⁽⁷⁾ Sprawozdanie Międzynarodowej Agencji Energii Odnawialnej pt. „World Energy Transitions Outlook 2023: 1.5 °C Pathway” [Perspektywa światowych przemian energetycznych na 2023 r. – Cel 1,5 °C].

⁽⁸⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 156.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 105.

- uwzględniając światowy rejestr emisji i rezerw paliw kopalnych ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 marca 2020 r. pt. „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy” (COM(2020)0098),
- uwzględniając ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030,
- uwzględniając sprawozdanie Biura ONZ ds. Zmniejszania Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiołowymi (UNDRR) za 2023 r. z przeglądu śródkresowego wdrażania ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030,
- uwzględniając sprawozdanie UNDRR z 2022 r. z globalnej oceny zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie Europejskiego Dnia Ofiar Światowego Kryzysu Klimatycznego ⁽¹²⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego z 7 czerwca 2023 r. w sprawie wpływu zmiany klimatu na krytyczną infrastrukturę energetyczną związaną z obronnością,
- uwzględniając przyjęcie Strategicznego kompasu UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony z 21 marca 2022 r.,
- uwzględniając przyjęcie Planu działania w dziedzinie zmian klimatu i obronności z 9 listopada 2020 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie ochrony gleb ⁽¹³⁾,
- uwzględniając raport Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) pt. „The European environment – state and outlook 2020 – Knowledge for transition to a sustainable Europe” [Środowisko Europy 2020 – stan i prognozy: wiedza na rzecz transformacji w kierunku zrównoważonej Europy], który jest oceną EEA dotyczącą potencjału europejskich gleb w zakresie bardziej zdecydowanych działań w dziedzinie klimatu ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając przyjętą 19 czerwca 2023 r. umowę w sprawie ochrony i zrównoważonego użytkowania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową (BBN) w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza,
- uwzględniając sprawozdanie UNEP z 18 lutego 2021 r. pt. „Making Peace with Nature: a scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution emergencies” [W zgodzie z naturą – naukowy plan działania w sytuacjach kryzysowych związanych z klimatem, różnorodnością biologiczną i zanieczyszczeniem],
- uwzględniając sprawozdanie z 25 listopada 2019 r. na temat globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych sporządzone przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną ds. Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES),
- uwzględniając globalne ramy różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu uzgodnione podczas 15. posiedzenia Konferencji Stron Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej (COP15),
- uwzględniając sprawozdanie z 10 czerwca 2021 r. ze wspólnych warsztatów IPBES–IPCC poświęconych różnorodności biologicznej i zmianie klimatu,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 października 2022 r. w sprawie impulsu do działań na rzecz oceanów w celu poprawy zarządzania oceanami i różnorodności biologicznej ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z 22 czerwca 2022 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (COM(2022)0304),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030: przywracanie przyrody do naszego życia ⁽¹⁶⁾,

⁽¹¹⁾ Global Registry of Fossil Fuel Emissions and Reserves.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0245.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 506 z 15.12.2021, s. 38.

⁽¹⁴⁾ Raport Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), „The European environment – state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe”.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 132 z 14.4.2023, s. 106.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 września 2020 r. w sprawie roli UE w ochronie i odtwarzaniu światowych lasów ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 września 2022 r. w sprawie konsekwencji suszy, pożarów i innych ekstremalnych zjawisk pogodowych: zwiększenie starań UE w walce ze zmianą klimatu ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając światowe sprawozdanie ONZ z 9 maja 2023 r. w sprawie rozwoju wód dotyczące partnerstwa i współpracy na rzecz wody oraz Konferencję Wodną ONZ, która odbyła się w dniach 22–24 marca 2023 r. i była pierwszą od 1977 r. dużą konferencją ONZ poświęconą wodzie,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 23 marca 2023 r.,
- uwzględniając uzgodnione wnioski przyjęte na 66. sesji Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet 25 marca 2022 r. pt. „Achieving gender equality and the empowerment of all women and girls in the context of climate change, environmental and disaster risk reduction policies and programmes” [„Osiągnięcie równości płci i wzmocnienia pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt w kontekście strategii politycznych i programów na rzecz zmniejszania ryzyka związanego ze zmianą klimatu, środowiskiem i klęskami żywiołowymi”],
- uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ nr 41/21 z 12 lipca 2019 r. w sprawie praw człowieka i zmiany klimatu,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ds. promocji oraz ochrony praw człowieka w kontekście zmiany klimatu z 26 lipca 2022 r.,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ds. praw ludności rdzennej z 1 listopada 2017 r. na temat wpływu zmiany klimatu i finansowania działań związanych ze zmianą klimatu na prawa ludności rdzennej oraz deklarację ludności rdzennej przyjętą na konferencji „Sztokholm+50”,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie poszanowania praw człowieka w Egipcie ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2021 r. w sprawie obrońcy praw człowieka Ahmeda Mansoora w Zjednoczonych Emiratach Arabskich ⁽²⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2020 r. w sprawie Europejskiego Roku Bardziej Zielonych Miast 2022 ⁽²¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie przygotowań do 28. konferencji stron (COP28) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) (Dubaj, 30 listopada – 12 grudnia 2023 r.) ⁽²²⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 04/2023 z 15 lutego 2023 r. pt. „Światowy Sojusz na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu(+) – Osiągnięcia nie dorównały ambicjom”,
- uwzględniając konkluzje Rady z 4 października 2022 r. w sprawie finansowania działań związanych ze zmianą klimatu w związku z 27. Konferencją Stron UNFCCC (COP 27) w Szarm el-Szejk 6–18 listopada 2022 r.,
- uwzględniając pytania do Komisji i Rady dotyczące konferencji klimatycznej Narodów Zjednoczonych w 2023 r. w Dubaju (Zjednoczone Emiraty Arabskie) (COP28) (O-000049/2023 i O-000048/2023),
- uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 10.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 125 z 5.4.2023, s. 135.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 167 z 11.5.2023, s. 94.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 109.

⁽²¹⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 167.

⁽²²⁾ Konkluzje Rady z 17 października 2023 r. w sprawie przygotowań do 28. konferencji stron (COP28) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) (Dubaj, 30 listopada – 12 grudnia 2023 r.).

- A. mając na uwadze, że Parlament Europejski uznał sytuację klimatyczną i środowiskową za alarmującą oraz zobowiązał się do niezwłocznego działania na rzecz zwalczania i powstrzymania tego zagrożenia, zanim będzie za późno; mając na uwadze, że utrata różnorodności biologicznej i zmiana klimatu są powiązane i potęgują się wzajemnie oraz stanowią równorzędne zagrożenia dla życia na naszej planecie, i z tego względu należy pilnie zająć się nimi łącznie;
- B. mając na uwadze, że porozumienie paryskie weszło w życie 4 listopada 2016 r.; mając na uwadze, że do tej pory do porozumienia przystąpiły 193 państwa i UE, które razem odpowiadają za ponad 98 % światowych emisji;
- C. mając na uwadze, że porozumienie paryskie uznaje za podstawowe priorytety bezpieczeństwo żywnościowe i wyeliminowanie głodu;
- D. mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem UNEP z 2022 r. w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji wdrożenie warunkowo ustalonych na szczelbu krajowym wkładów (ang. NDC – nationally determined contributions) doprowadziłoby do wzrostu temperatury na świecie o 2,4 °C do końca stulecia; mając na uwadze, że obecna polityka jest niewystarczająca, aby osiągnąć nawet bezwarunkowe NDC, a kontynuacja obecnej polityki doprowadziłaby do wzrostu temperatury na świecie o 2,8 °C;
- E. mając na uwadze, że wspólne postępy w realizacji długoterminowych celów porozumienia paryskiego przyjętego w 2015 r. były niedostateczne; mając na uwadze, że w sprawozdaniu podsumowującym ustalony na poziomie krajowym wkład z 2022 r. stwierdzono, że całkowity globalny poziom emisji gazów cieplarnianych w 2030 r., biorąc pod uwagę wdrożenie wszystkich najnowszych NDC, szacuje się na zaledwie 0,3 % poniżej poziomu z 2019 r.; mając na uwadze, że w szóstym sprawozdaniu oceniającym stwierdzono, że w scenariuszach ograniczających ocieplenie do 1,5 °C (z prawdopodobieństwem ponad 50 % do 2100 r.) emisje gazów cieplarnianych do 2030 r. muszą być o 43 % niższe od poziomu z 2019 r.;
- F. mając na uwadze, że globalny przegląd, który zostanie przeprowadzony po raz pierwszy w 2023 r., jest głównym elementem porozumienia paryskiego, który pozwala ocenić postępy w realizacji porozumienia; mając na uwadze, że wynik przeglądu powinien w konsekwencji zachęcić strony do zwiększenia ambicji i pobudzenia działań na rzecz klimatu;
- G. podkreśla, że w szóstym sprawozdaniu oceniającym IPCC wskazano, że emisje gazów cieplarnianych wynikające z działalności człowieka spowodowały wzrost temperatury na świecie o 1,1 °C w porównaniu z poziomem sprzed epoki przemysłowej, liczony jako średnia z lat 2010–2019; mając na uwadze, że według Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO) istnieje obecnie 66-procentowe prawdopodobieństwo, że średnie ocieplenie tymczasowo przekroczy 1,5 °C już w latach 2023–2027 ⁽²³⁾; mając na uwadze, że WMO zwraca uwagę, że ocieplenie w Arktyce jest nieproporcjonalnie wysokie ⁽²⁴⁾, a nowe badania wskazują, że Arktyka może utracić letnią pokrywą lodową już w latach 30. XXI wieku; mając na uwadze przewidywania, że w razie globalnego ocieplenia wynoszącego 1,5 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej związane z klimatem zagrożenia dla zdrowia, źródeł utrzymania, bezpieczeństwa żywnościowego, zaopatrzenia w wodę, ludzkiego bezpieczeństwa i wzrostu gospodarczego będą coraz częstsze, a w razie wzrostu temperatury o 2 °C nasilą się jeszcze bardziej ⁽²⁵⁾;
- H. mając na uwadze, że metan odpowiada za ok. 30 % globalnego ocieplenia od czasu rewolucji przemysłowej, a szybka i trwała redukcja emisji metanu ma kluczowe znaczenie dla ograniczenia krótkoterminowego ocieplenia i poprawy jakości powietrza ⁽²⁶⁾; mając na uwadze, że zgodnie z szóstym sprawozdaniem oceniającym IPCC utrzymanie globalnego ocieplenia poniżej 1,5 °C wymaga radykalnego ograniczenia emisji metanu powodowanych przez człowieka do 2030 r. ⁽²⁷⁾; mając na uwadze, że metan jest silnym gazem cieplarnianym, którego oddziaływanie na klimat jest 28 razy mocniejsze niż CO₂ w horyzoncie czasowym 100 lat oraz 80 razy mocniejsze w horyzoncie czasowym 20 lat; mając na uwadze, że według sprawozdania UNEP w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji, emisje metanu i podtlenku azotu utrzymały się na stabilnym poziomie między 2019 r. a 2021 r., a emisje gazów fluorowanych nadal wzrastały; mając na uwadze, że intensyfikacja działań na rzecz ograniczenia emisji metanu stanowi jeden z najbardziej opłacalnych sposobów ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w krótkim terminie ⁽²⁸⁾; mając na uwadze, że sektor rolnictwa i hodowli zwierząt gospodarskich emituje 145 mln ton metanu rocznie, co sprawia, że jest to największy i najistotniejszy sektor pod względem emisji metanu; mając na uwadze, że emisje metanu w rolnictwie wynikają przede wszystkim z rosnącej liczby zwierząt hodowlanych; mając na uwadze, że emisje pochodzące z obornika i fermentacji jelitowej stanowią około 32 % wszystkich antropogenicznych emisji metanu;

⁽²³⁾ IPCC 6th Assessment Report – Climate Change 2023.

⁽²⁴⁾ WMO update May 2023.

⁽²⁵⁾ IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5 °C.

⁽²⁶⁾ MAE, Global Methane Tracker 2022 – Methane and climate change.

⁽²⁷⁾ IPCC, szósta ocena: Climate Change 2023 – Synthesis Report.

⁽²⁸⁾ Sprawozdanie UNEP z 6 maja 2021 r. pt. „Global Methane Assessment: Benefits and Costs of Mitigating Methane Emissions” [Globalna ocena metanu: korzyści i koszty ograniczania emisji metanu].

- I. mając na uwadze, że szóste sprawozdanie oceniające IPCC ostrzega, że skutki zmiany klimatu już i w coraz większym stopniu wpływają na wydajność wszystkich sektorów rolnictwa i rybołówstwa, zwiększają niedobór wody oraz zagrażają bezpieczeństwu żywnościowemu, odżywianiu i źródłom utrzymania; mając na uwadze, że globalne systemy żywnościowe odpowiadają za 31 % globalnych emisji; mając na uwadze, że każdego roku na całym świecie stosuje się ponad 100 mln ton nawozów syntetycznych ⁽²⁹⁾; mając na uwadze, że emisje z syntetycznych nawozów azotowych mają miejsce głównie po ich zastosowaniu w glebie i przedostają się do atmosfery w postaci podtlenku azotu (N₂O) – trwałego gazu cieplarnianego o 265 razy większym potencjale tworzenia efektu cieplarnianego niż CO₂ w skali stulecia; mając na uwadze, że łańcuch dostaw syntetycznych nawozów azotowych odpowiada za około 2,1 % światowych emisji gazów cieplarnianych ⁽³⁰⁾;
- J. mając na uwadze, że w konkluzjach z 24 października 2022 r. Rada wyraziła gotowość, aby jak najszybciej po zakończeniu negocjacji na temat kluczowych aspektów pakietu „Gotowi na 55” zaktualizować, w stosownych przypadkach, ustalony na poziomie krajowym wkład (NDC) UE i państw członkowskich;
- K. mając na uwadze, że w pierwszym sprawozdaniu UNFCCC w sprawie określenia potrzeb stron będących krajami rozwijającymi się stwierdzono, że sprawozdania krajowe przedłożone przez strony będące krajami rozwijającymi się wykazują, że koszty zaspokojenia ich potrzeb związanych z wdrażaniem konwencji i porozumienia paryskiego wynoszą łącznie 5,8–5,9 bln USD do 2030 r., z czego 502 mld USD określa się jako koszty zaspokojenia ich potrzeb wymagających międzynarodowych źródeł finansowania ⁽³¹⁾; mając na uwadze, że publiczne i prywatne przepływy finansowe na paliwa kopalne pozostają wyższe niż przepływy na łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej ⁽³²⁾;
- L. mając na uwadze, że zgodnie z art. 4 ust. 3 porozumienia paryskiego zaktualizowany ustalony na poziomie krajowym wkład unijny powinien wyrażać najwyższy możliwy poziom ambicji, odzwierciedlając wspólne, chociaż zróżnicowane, zasady odpowiedzialności i możliwości;
- M. mając na uwadze, że kryzys klimatyczny oraz krytyczna sytuacja różnorodności biologicznej są ze sobą powiązane, pogłębiają się wzajemnie i należy pilnie zająć się nimi łącznie;
- N. mając na uwadze, że w preambule do porozumienia paryskiego odnotowano „znaczenie zapewnienia integralności wszystkich ekosystemów, w tym oceanów”; mając na uwadze, że w sprawozdaniu z globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych ⁽³³⁾ IPBES podkreśla, że zrównoważone wykorzystanie przyrody będzie miało zasadnicze znaczenie dla przystosowania się do niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny i dla jej łagodzenia;
- O. mając na uwadze, że gleby są największym lądowym rezerwuarem węgla na planecie; mając na uwadze, że zapewnienie zdrowych gleb wzmacnia odporność i zmniejsza podatność na zmianę klimatu; mając na uwadze, że na całym świecie traci się 500 tys. hektarów torfowisk rocznie, podczas gdy już osuszone i zdegradowane torfowiska odpowiadają za około 4 % rocznych globalnych emisji spowodowanych przez człowieka ⁽³⁴⁾; mając na uwadze, że chociaż torfowiska pokrywają jedynie 3–4 % powierzchni gruntów na świecie, kumulują prawie jedną trzecią zasobów światowego węgla w glebie, co stanowi ponad dwukrotnie więcej niż w przypadku wszystkich lasów na świecie;
- P. mając na uwadze, że w najnowszym sprawozdaniu UNEP w sprawie luki w przystosowaniu się do zmiany klimatu podkreślono, że globalne wysiłki w zakresie planowania, finansowania i wdrażania adaptacji nie nadążają za rosnącymi zagrożeniami klimatycznymi; mając na uwadze, że program prac Glasgow – Szarm el-Szejk dotyczący globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i globalnego przeglądu powinien być wykorzystany jako okazja dla wszystkich stron do działania zgodnie z wnioskami zawartymi w tym sprawozdaniu oraz we wkładzie grupy roboczej II do szóstego sprawozdania oceniającego IPCC;

⁽²⁹⁾ Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Żywnienia i Rolnictwa, „World fertilisers trends and outlook to 2022” [Światowe tendencje i perspektywy w zakresie nawozów na 2022 r.], 2019.

⁽³⁰⁾ S. Menegat i in., „Greenhouse gas emissions from global production and use of nitrogen synthetic fertilisers in agriculture” [Emisje gazów cieplarnianych z globalnej produkcji i stosowania syntetycznych nawozów azotowych w rolnictwie], „Scientific Reports”, 2022.

⁽³¹⁾ Pierwsze sprawozdanie UNFCCC w sprawie określenia potrzeb krajów rozwijających się będących stronami w odniesieniu do wdrażania konwencji i porozumienia paryskiego, 2019.

⁽³²⁾ Szóste sprawozdanie podsumowujące IPCC dotyczące grupy roboczej 3, Zmiana klimatu 2022, sprawozdanie podsumowujące dla decydentów, 2022 r.

⁽³³⁾ IPBES, „Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services” [Sprawozdanie z oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych na świecie], 2019 r.

⁽³⁴⁾ Komunikat prasowy UNEP „Global assessment reveals huge potential of peatlands as a climate solution” [Globalna ocena ujawnia ogromny potencjał torfowisk dla klimatu], 17 listopada 2022 r.

- Q. mając na uwadze, że istnieją naukowo udowodnione powiązania między zdrowiem a kryzysami środowiskowymi i klimatycznymi; mając na uwadze, że Europejskie Obserwatorium ds. Klimatu i Zdrowia stwierdza poważne skutki zdrowotne upałów, pożarów, powodzi, w tym choroby wektorowe, choroby przenoszone przez wodę i żywność, zanieczyszczenie środowiska, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie UV, obecność alergenów w powietrzu i ozonu w warstwie przyziemnej, a także skutki dla zdrowia psychicznego oraz skutki dla bezpieczeństwa i higieny pracy; mając na uwadze, że ekstremalne zdarzenia pogodowe, utrata różnorodności biologicznej, degradacja gleby i niedobór wody powodują przesiedlenia ludności i mają dramatyczny wpływ na jej zdrowie oraz zdolność do pełnego korzystania z praw człowieka;
- R. mając na uwadze, że w sprawozdaniu ONZ z 2023 r. na temat rozwoju zasobów wodnych na świecie ostrzega się przed pilnym ryzykiem globalnego kryzysu wodnego; mając na uwadze, że ponad 90 % klęsk żywiołowych jest związanych z wodą, a zmiana klimatu najbardziej dotyka zasoby wodne⁽³⁵⁾; mając na uwadze, że strony porozumienia paryskiego uznają podstawowy priorytet zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i wyeliminowania głodu;
- S. mając na uwadze, że niedobór wody staje się endemiczny ze względu na lokalny wpływ fizycznego deficytu wody w połączeniu z przyspieszeniem i rozprzestrzenieniem się zanieczyszczenia wód słodkich; mając na uwadze, że wszystkie kraje o niskim średnim i wysokim dochodzie wykazują oznaki ryzyka związanego z jakością wody⁽³⁶⁾; mając na uwadze, że należy zagwarantować świadczenie licznych usług ekosystemowych dostarczanych przez zbiorniki wodne w drodze planowania bezpieczeństwa wody i inwestycji w obszary innowacji związane z wodą, w tym efektywność energetyczną i wodną, zgodnie z zasadami społeczeństwa inteligentnie gospodarującego wodą;
- T. mając na uwadze, że klęski żywiołowe w UE dotknęły prawie 50 mln osób w latach 1980–2020 i spowodowały średnio straty gospodarcze w wysokości 12 mld EUR rocznie⁽³⁷⁾; mając na uwadze, że straty te rozkładają się nierównomiernie; mając na uwadze, że usługa programu Copernicus w zakresie zmiany klimatu wykazała, że rok 2022 był rokiem skrajności, w którym pobito wiele rekordów temperatury, a lato 2022 r. było najgorętsze w historii Europy; mając na uwadze, że niedobór wody, powódzie i susze stanowią kluczowe zagrożenia również w Europie; mając na uwadze, że w porównaniu z resztą UE i pozostałymi rozwiniętymi krajami świata regiony najbardziej oddalone i wyspy należą do najbardziej dotkniętych zmianą klimatu, zwłaszcza pod względem zrównoważonego rozwoju;
- U. mając na uwadze, że chociaż ocean odgrywa wyjątkową i istotną rolę w regulacji klimatu w kontekście kryzysu klimatycznego – pokrywa 71 % powierzchni ziemi, wytwarza 50 % tlenu oraz pochłania jedną trzecią emisji CO₂ i 90 % nadmiaru ciepła w systemie klimatycznym⁽³⁸⁾ – według IPBES i IPCC bioróżnorodność mórz jest poważnie zagrożona; mając na uwadze, że ocieplenie oceanów wywiera wpływ na ekosystemy przybrzeżne, co prowadzi do nasilenia morskich fal upałów, zakwaszenia wody, utraty tlenu, przenikania zasolenia i wzrostu poziomu mórz⁽³⁹⁾; mając na uwadze, że Europejska Agencja Środowiska wydała ostrzeżenia o obecnym stanie degradacji europejskiego środowiska morskiego oraz o potrzebie szybkiej odbudowy naszych ekosystemów morskich przez zajęcie się wpływem działalności człowieka na środowisko morskie; mając na uwadze, że obszary morskie o największej różnorodności biologicznej, takie jak rafy koralowe, lasy namorzynowe i skupiska trawy morskiej, są silnie zdegradowane i zagrożone zmianą klimatu i zanieczyszczeniem;
- V. mając na uwadze, że zgodnie z UNEP zanieczyszczenie tworzywami sztucznymi zmienia siedliska i procesy naturalne, zmniejszając zdolność ekosystemów do przystosowania się do zmiany klimatu, co bezpośrednio wpływa na źródła utrzymania milionów ludzi; mając na uwadze, że światowy sektor tworzyw sztucznych odpowiada za 6 % światowego zużycia ropy naftowej, które ma osiągnąć 20 % do 2050 r.⁽⁴⁰⁾; mając na uwadze, że procesy ekstrakcji i destylacji oleju oraz produkcji tworzyw sztucznych są energochłonne; mając na uwadze, że odpady z tworzyw sztucznych powodują emisje gazów cieplarnianych, gdy są narażone na promieniowanie słoneczne w powietrzu i wodzie, a także zakłócają zdolność oceanów do sekwestracji dwutlenku węgla; mając na uwadze, że światowe emisje tworzyw sztucznych mają podwoić się do 44 mln ton rocznie oraz że wobec braku nowych ambitnych strategii politycznych światowe zużycie tworzyw sztucznych wzrosło z 460 mln ton w 2019 r. do 1 231 mln ton w 2060 r.⁽⁴¹⁾;
- W. mając na uwadze, że kryzys energetyczny pokazał, jak wielką rolę odgrywa bezpieczeństwo energetyczne, potrzeba redukcji popytu na energię oraz dywersyfikacja systemu energetycznego; mając na uwadze, że rosyjski atak na Ukrainę uczynił kwestię transformacji światowego systemu energetycznego pilniejszą;

⁽³⁵⁾ Komunikat prasowy ONZ: „Historic UN conference marks watershed moment to tackle global water crisis and ensure water-secure future” [Historyczna konferencja ONZ przełomowym momentem w walce z globalnym kryzysem wodnym na rzecz zapewnienia bezpiecznej wody w przyszłości], 23 marca 2023 r.

⁽³⁶⁾ „The United Nations World Water Development Report 2023: partnerships and cooperation for water” [Sprawozdanie ONZ o rozwoju zasobów wodnych na świecie z 2023 r.: partnerstwa i współpraca na rzecz wody].

⁽³⁷⁾ „Overview of natural and man-made disaster risks the European Union may face” [Przegląd zagrożeń związanych z klęskami żywiołowymi i katastrofami spowodowanymi przez człowieka, wobec jakich może stanąć Unia Europejska], wydanie z 2020 r.

⁽³⁸⁾ Działania ONZ w dziedzinie klimatu, „The ocean – the world’s greatest ally against climate change” [Ocean – największy sojusznik świata w walce ze zmianą klimatu].

⁽³⁹⁾ Sprawozdanie specjalne IPCC o oceanach i kriosferze w zmieniającym się klimacie, 2019.

⁽⁴⁰⁾ Światowe Forum Ekonomiczne, „The New Plastics Economy – Rethinking the future of plastic” [Nowa gospodarka tworzyw sztucznych – nowe podejście do przyszłości tworzyw sztucznych], styczeń 2016 r.

⁽⁴¹⁾ OECD, „Global plastic waste set to almost triple by 2060” [Globalne odpady z tworzyw sztucznych mają wzrosnąć prawie trzykrotnie do 2060 r.], czerwiec 2022.

- X. mając na uwadze, że w pakcie klimatycznym z Glasgow i planie wdrożeniowym z Szarm el-Szejk uznano ważną rolę podmiotów niebędących jego stronami w dążeniu do realizacji celów porozumienia paryskiego;
- Y. mając na uwadze, że w celu złagodzenia zagrożeń klimatycznych i zapewnienia zrównoważonej przyszłości europejski naukowy komitet doradczy ds. zmiany klimatu zaleca, na podstawie naukowej oceny, redukcję emisji w UE o 90–95 % do 2040 r. w stosunku do 1990 r. oraz utrzymanie budżetu emisji gazów cieplarnianych w granicach 11–14 mld ton CO₂ w latach 2030–2050;
- Z. mając na uwadze, że niedawne sprawozdanie grupy ekspertów wysokiego szczebla ONZ ds. zobowiązań podmiotów niepaństwowych do neutralności emisyjnej zaleca większą przejrzystość i zgłaszanie niepaństwowych działań na rzecz klimatu;
- AA. mając na uwadze, że zgodnie z przewidywaniami 1 % najbogatszej ludności świata będzie w 2030 r. wytwarzać emisje konsumpcyjne nadal 30-krotnie przewyższające światowe emisje w przeliczeniu na jednego mieszkańca, podczas gdy ślad emisyjny najuboższej połowy ludności świata pozostanie znacznie poniżej tego poziomu⁽⁴²⁾; mając na uwadze, że 46 krajów najsłabiej rozwiniętych na świecie, w których żyje około 1,1 mld osób, w minimalnym stopniu przyczyniło się do emisji CO₂; mając jednak na uwadze, że w ciągu ostatnich 50 lat odnotowano, że w krajach najsłabiej rozwiniętych 69 % zgonów spowodowanych jest katastrofami klimatycznymi⁽⁴³⁾; mając na uwadze, że do 2050 r. nawet 216 mln osób może być zmuszonych do migracji wewnętrznej ze względów klimatycznych w regionach Afryki, Ameryki Łacińskiej, Azji i Pacyfiku oraz Europy Wschodniej⁽⁴⁴⁾;
- AB. mając na uwadze, że osoby szczególnie narażone i marginalizowane odczuwają negatywne skutki kryzysu klimatycznego i związanych z nim strat i szkód w nieproporcjonalnie wysokim stopniu;

COP28 w Dubaju i pierwszy globalny przegląd

1. przypomina wnioski zawarte w szóstym sprawozdaniu oceniającym IPCC, zgodnie z którymi ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 °C, a nawet do poniżej 2 °C, wymaga szybkich, głębokich i trwałych działań łagodzących; podkreśla, że aby ograniczyć globalne ocieplenie do 1,5 °C należy zmniejszyć światową emisję gazów cieplarnianych w krytycznej dekadzie przed 2030 r. o 43 % w porównaniu z poziomem z 2019 r.; wzywa społeczność międzynarodową do podjęcia skoordynowanych wysiłków na rzecz osiągnięcia tego celu, a kraje rozwinięte i głównych emitentów do dawania przykładu; przypomina zobowiązania paktu klimatycznego z Glasgow i wyraża zaniepokojenie ograniczonymi postępami w intensyfikacji działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, w tym podczas COP27 i posiedzenia międzysesyjnego w Bonn w czerwcu 2023 r.;

2. dostrzega, że w szóstym sprawozdaniu oceniającym IPCC wskazano, że emisje gazów cieplarnianych wynikające z działalności człowieka spowodowały wzrost temperatury na świecie o 1,1 °C w porównaniu z poziomem sprzed epoki przemysłowej; wyraża zaniepokojenie ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu UNEP w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji z 2022 r., w szczególności faktem, że chociaż wdrożenie warunkowych NDC doprowadziłoby do wzrostu temperatury na świecie o 2,4 °C do końca stulecia, obecna polityka jest niewystarczająca, aby osiągnąć nawet bezwarunkowe NDC, a kontynuacja obecnej polityki doprowadziłaby do wzrostu temperatury na świecie o 2,8 °C; uważa za wysoce niepokojące, że emisje nadal rosną, tak jak i rozbieżność pomiędzy potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji, oraz podkreśla, że wszelkie opóźnienia we wdrożeniu skutecznych środków łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej potęgują zagrożenia klimatyczne, co powoduje wzrost strat i szkód;

3. podkreśla, że rok 2023 ma być najcieplejszym rokiem w historii, w którym temperatura osiągnie 1,43 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej⁽⁴⁵⁾; jest głęboko zaniepokojony faktem, że okno na utrzymanie wzrostu temperatury poniżej 1,5 °C zamyka się w alarmującym tempie; podkreśla, że rekordowe fale upałów, susze i pożary lasów doprowadziły już do utraty światowego produktu krajowego brutto o ok. 0,6 % w 2023⁽⁴⁶⁾ oraz że ekstremalne zjawiska pogodowe i klimatyczne przyniosły straty w wysokości ok. 600 mld EUR w Europie w latach 1980–2022⁽⁴⁷⁾;

⁽⁴²⁾ Instytut Europejskiej Polityki Ochrony Środowiska (IEEP) i Oxfam, „Carbon Inequality in 2030” [Nierówności pod względem poziomu emisji w 2030 r.], listopad 2021 r.

⁽⁴³⁾ Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD), „Least Developed Countries Report 2022” [Sprawozdanie dotyczące krajów najsłabiej rozwiniętych z 2022 r.].

⁽⁴⁴⁾ Open Knowledge Repository beta, Groundswell Part 2: Acting on Internal Climate Migration, 2021.

⁽⁴⁵⁾ Usługa programu Copernicus w zakresie zmiany klimatu, komunikat prasowy, „Copernicus: October 2023 – Exceptional temperature anomalies; 2023 virtually certain to be warmest year on record” [Copernicus: październik 2023 r. – wyjątkowe anomalie temperatury; rok 2023 najprawdopodobniej najcieplejszym rokiem w historii], 8 listopada 2023 r.

⁽⁴⁶⁾ Publikacja specjalna Allianz, „Climate risk – Global boiling: Heatwave may have cost 0.6pp of GDP” [Ryzyko klimatyczne – globalne ocieplenie: Fala upałów może kosztować 0,6 % PKB], 4 sierpnia 2023 r.

⁽⁴⁷⁾ EEA, „Economic losses from weather- and climate-related extremes in Europe” [Straty dla gospodarki spowodowane ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi i klimatycznymi w Europie], 6 października 2023 r.

4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania wszystkich kanałów dyplomatycznych przed konferencją, aby zaangażować wszystkie strony na rzecz zwiększenia skali krótko-, średnio- i długoterminowych celów i strategii politycznych w dziedzinie klimatu i zwiększenia poziomu ambicji NDC, aby dążyć do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C zgodnie z paktem klimatycznym z Glasgow;
5. podkreśla potrzebę przyspieszenia działań na rzecz klimatu, aby osiągnąć cele porozumienia paryskiego w sposób, który gwarantuje sprawiedliwą transformację i nie pozostawia nikogo w tyle; wzywa COP28 do zajęcia się potrzebą systemowej transformacji w kierunku modelu gospodarczego, który zapewni powszechny dobrostan z uwzględnieniem ograniczeń planety;
6. podkreśla, że proces globalnych przeglądów jest centralnym elementem porozumienia paryskiego i że pierwszy globalny przegląd jest kluczowym momentem dla zwiększania wspólnych ambicji w zakresie działań i wsparcia na rzecz klimatu; oczekuje, że wszystkie strony w pełni zaangażują się w globalny przegląd, aby wzmocnić zobowiązania zgodnie z porozumieniem paryskim, dostosowując ambicje do przyspieszonego wdrażania konkretnych środków, i przeprowadzić skuteczną transformację oraz przygotować neutralną dla klimatu, odporną na klimat i sprawiedliwą przyszłość;
7. przypomina, że globalny przegląd powinien opierać się na danych naukowych i zasadzie sprawiedliwości oraz zasadzie wspólnych, choć zróżnicowanych obowiązków i stosownych możliwości; przypomina, że globalny przegląd powinien skupiać się na analizie podjętych działań na rzecz klimatu, biorąc jednocześnie pod uwagę prawa człowieka, płęć i sprawiedliwość międzypokoleniową; wzywa strony UNFCCC, aby uwzględniały wymiar praw człowieka w NDC;
8. popiera globalny cel polegający na potrojeniu energii ze źródeł odnawialnych i podwojeniu efektywności energetycznej do 2030 r. podczas COP28, wraz z jak najszybszym konkretnym wycofaniem paliw kopalnych, aby utrzymać wzrost temperatury o 1,5 °C, w tym poprzez wstrzymanie wszystkich nowych inwestycji w wydobywanie paliw kopalnych; wzywa UE i państwa członkowskie do przyjęcia proaktywnej i konstruktywnej roli w tym zakresie; powtarza swój apel do Komisji, państw członkowskich i innych stron o opracowanie traktatu o nierozprzestrzenianiu paliw kopalnych; podkreśla, że transformację ekologiczną należy przeprowadzać przy jak najmniejszych kosztach środowiskowych oraz że należy zmaksymalizować synergie między energią ze źródeł odnawialnych a odbudową zasobów przyrodniczych;
9. wzywa wszystkie strony do utworzenia kompleksowego systemu monitorowania ubóstwa transportowego i energetycznego oraz do dołożenia wszelkich starań, aby zagwarantować, że odsetek osób doświadczających ubóstwa transportowego i energetycznego nie wzrośnie;
10. wzywa wszystkie strony UNFCCC do zwiększania NDC, aby pilnie wyeliminować zidentyfikowaną przez IPCC i UNEP rozbieżność pomiędzy potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji na podstawie oceny z pierwszego przeglądu oraz luki we wdrażaniu dzięki szybszemu i sprawniejszemu wprowadzaniu przepisów dotyczących łagodzenia zmian klimatu, aby osiągnąć wszystkie ważne zobowiązania; podkreśla szczególną odpowiedzialność wszystkich głównych emitentów i krajów G20 za objęcie przywództwa; zachęca wszystkie strony, w tym UE, w oparciu o decyzję COP26 dotyczącą wspólnych ram czasowych, do przekazania w 2025 r. NDC na 2035 r.;
11. podkreśla, że wyniki globalnego przeglądu i powiązane decyzje COP28 muszą przekładać się na propozycje konkretnych i możliwych do zastosowania procesów służących osiągnięciu celów porozumienia paryskiego; jest zdania, że takie procesy powinny obejmować kontynuację rocznego sprawozdania podsumowującego w sprawie NDC w celu oceny postępów w zmniejszaniu luki dotyczącej ambicji, a także rocznych sprawozdań UNFCCC mierzących postępy w realizacji celów sektorowych i podjętych dotychczas zobowiązań; podkreśla, że takie procesy powinny prowadzić do opracowania konkretnych strategii politycznych i planów opartych na podstawach naukowych;
12. wzywa wszystkie strony, by zapewniły solidne zasady dotyczące mechanizmów współpracy zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego, oraz wzywa UE i państwa członkowskie, by ściśle przestrzegały wysokiego poziomu uczciwości klimatycznej, w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę naukową, w negocjacjach dotyczących nierozstrzygniętych kwestii, w tym na temat roli pochłaniania dwutlenku węgla, w celu zagwarantowania, że przepisy będą zapewniać rzeczywistą redukcję emisji i pełną przejrzystość;
13. jest zdania, że UE i państwa członkowskie nie powinny akceptować wyniku, który będzie zachęcał do stosowania technologii ograniczających zużycie paliw kopalnych w sektorze energetycznym, ani mało stanowczego stanowiska w sprawie sprawiedliwej transformacji energetycznej;

Dostosowanie

14. podkreśla potrzebę przyspieszenia działań w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w UE i na całym świecie; ponownie podkreśla, że działania w zakresie przystosowania się do zmian w perspektywie krótko- średnio i długoterminowej są koniecznością dla wszystkich stron, aby zminimalizować niekorzystne skutki zmian klimatycznych i utraty różnorodności biologicznej, przy czym zwraca uwagę na szczególnie delikatną sytuację krajów rozwijających się, a zwłaszcza krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich; wzywa kraje, które nie przedłożyły jeszcze komunikatów adaptacyjnych ani krajowych planów adaptacyjnych, aby niezwłocznie to uczyniły; wzywa wszystkie strony do zaktualizowania przed COP28 ich NDC przez włączenie solidnego komponentu przystosowawczego, obejmującego konkretne środki na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu i powiązane cele ilościowe;

15. wzywa wszystkie strony do przedstawienia wiarygodnych, miarodajnych i wykonalnych globalnych ram adaptacyjnych na COP28, aby zwiększyć zdolności przystosowawcze, wzmocnić odporność i zmniejszyć podatność na skutki zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem wody, ekosystemów wodnych i usług wodnych; podkreśla, że ważne jest wyznaczenie globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz wzmocnienie działań adaptacyjnych przez wszystkie strony; wzywa wszystkie strony, by przyjęły stały punkt porządku obrad w ramach Konferencji Stron dotyczący globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, służący jako spotkanie stron porozumienia paryskiego i organów pomocniczych; podkreśla, że konieczne jest wzmocnienie wysiłków, aby przełożyć globalny cel w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu na mierzalne wyniki, które powinny między innymi zapewnić kompleksowe zrozumienie zagrożeń klimatycznych i ryzyka katastrof oraz związanych z tym potrzeb i kosztów dostosowania na różnych poziomach, zwiększenie dostępności spójnych i porównywalnych danych, określenie i rozszerzenie puli i dostępności środków wdrażania, w tym wsparcia finansowego i technologicznego, oraz opracowanie wspólnego zestawu ilościowych i jakościowych wskaźników, metod i strategii na potrzeby monitorowania postępów w osiąganiu założonego celu w czasie; podkreśla znaczenie przystosowania się do zmiany klimatu opartego na społeczności; wzywa Zielony Fundusz Klimatyczny, Fundusz na rzecz Globalnego Środowiska (GEF), Fundusz Adaptacyjny i Fundusz Wpływu na Zrównoważony Rozwój (SIF) do opracowania lepszych strategii dotarcia do podmiotów na szczeblu lokalnym, które wdrażają rozwiązania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu;

16. zauważa, że wsparcie finansowe na łagodzenie zmiany klimatu pozostaje większe niż wsparcie na przystosowanie się do niej; zwraca uwagę, że w 2019 r. łagodzenie zmiany klimatu stanowiło dwie trzecie całkowitego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu zapewnianych i uruchamianych przez kraje rozwinięte (50,8 mld USD), podczas gdy dofinansowanie przystosowania się do zmiany klimatu wyniosło jedynie 20,1 mld USD, a przekrojowe działania na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej – 8,7 mld USD ⁽⁴⁸⁾; wzywa wszystkie strony, by zwiększyły swoje zobowiązania i przedstawiły ostateczny plan działania na rzecz wspólnego celu, jakim jest podwojenie środków finansowych na przystosowanie się do zmiany klimatu do 2025 r. w porównaniu z 2019 r., w celu osiągnięcia równowagi między finansowaniem łagodzenia zmiany klimatu a finansowaniem przystosowania się do niej oraz zachęca do nowych wkładów do funduszu na rzecz krajów najsłabiej rozwiniętych i Specjalnego Funduszu Przeciwdziałania Zmianie Klimatu; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wyznaczenia konkretnych sposobów zwiększenia funduszy na adaptację do zmiany klimatu do 2025 r., w tym z budżetu UE;

17. przypomina, że zgodnie z Europejskim prawem o klimacie państwa członkowskie muszą zapewniać ciągłe postępy w zwiększaniu zdolności do adaptacji, wzmacnianiu odporności i zmniejszaniu podatności na zmianę klimatu zgodnie z art. 7 porozumienia paryskiego; powtarza swój apel do Komisji o przygotowanie kompleksowej ogólnounijnej oceny ryzyka klimatycznego, aby uwzględnić odporność i przygotowanie na zmianę klimatu w Europie; powtarza także apel do Komisji, aby zaproponowała kompleksowe, ambitne i prawnie wiążące europejskie ramy przystosowania się do zmiany klimatu, z odpowiednimi narzędziami legislacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem regionów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; podkreśla znaczenie nowej strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i jej powiązań ze strategią UE na rzecz bioróżnorodności oraz nowymi ramami regulacyjnymi w zakresie przystosowania się wynikającymi z europejskiego prawa o klimacie, oraz ponownie przypomina apel Parlamentu o ich ambitne wdrożenie, z uwzględnieniem ich elementów międzynarodowych;

18. podkreśla, że systemy wczesnego ostrzegania mają kluczowe znaczenie dla skutecznego przystosowania się do zmiany klimatu, lecz są dostępne zaledwie dla niecałej połowy członków WMO; popiera propozycję WMO, aby w ciągu najbliższych pięciu lat zapewnić wszystkim dostęp do systemów wczesnego ostrzegania; wzywa do szybkiego udostępnienia usług wczesnego ostrzegania, aby jak najszybciej uratować wiele osób;

⁽⁴⁸⁾ OECD, „Climate Finance Provided and Mobilised: Aggregate Trends Updated with 2019 data” [Finansowanie działań klimatycznych: zagregowane dane zaktualizowane na rok 2019], 2019.

Straty i szkody

19. wzywa wszystkie strony do uruchomienia na COP28 funduszu finansowania strat i szkód, aby zapewnić nowe, dodatkowe, odpowiednie i przewidywalne finansowanie, które ma zapobiegać, minimalizować i naprawiać straty i szkody związane z negatywnymi skutkami zmiany klimatu; jest głęboko przekonany, że fundusz strat i szkód powinien priorytetowo traktować dotacje oraz stanowić pomoc o charakterze dodatkowym i odrębnym względem pomocy humanitarnej; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wraz z innymi głównymi emitentami były gotowe wnieść sprawiedliwy wkład w fundusz finansowania strat i szkód w celu zapewnienia globalnej sprawiedliwości klimatycznej poprzez podjęcie znaczących wieloletnich zobowiązań do konferencji COP28 lub podczas niej;

20. odnotowuje przyjęcie zaleceń Komitetu Przejściowego ds. Strat i Szkód; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wyeliminowania i wyjaśnienia utrzymujących się luk i niedociągnięć podczas COP28; w związku z tym ponownie podkreśla potrzebę znacznego i sprawiedliwego wkładu we wspieranie społeczności poszkodowanych w wyniku kryzysu klimatycznego i zadłużeniowego;

21. wyraża zadowolenie, że komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu Wopke Hoekstra zobowiązał się do współpracy z partnerami światowymi w celu ustanowienia nowych i innowacyjnych źródeł finansowania strat i szkód; wzywa Komisję i państwa członkowskie do objęcia przywództwa w tym zakresie zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i przez dawanie przykładu, w tym przez przeznaczenie części dochodów z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji na finansowanie strat i szkód;

22. zauważa, że według art. 8 porozumienia paryskiego (dotyczącego strat i szkód) strony powinny przyjąć oparte na współpracy podejście do strat i szkód związanych z negatywnymi skutkami zmiany klimatu; apeluje o jasną definicję strat i szkód oraz opracowanie jasnych metod ich szacowania, opartych na wiedzy naukowej i potrzebach społeczności; apeluje o wypracowanie wyniku COP28, który będzie zawierał jasne zalecenia dotyczące struktury nowego funduszu, zarządzania i mechanizmów finansowania; wzywa wszystkie strony, by zapewniły znaczący udział społeczeństwa obywatelskiego i najbardziej dotkniętych społeczności w zarządzaniu funduszem strat i szkód; podkreśla, że władze lokalne i regionalne odgrywają zasadniczą rolę w diagnozowaniu, ocenie i kształtowaniu reakcji w oparciu o potrzeby ich ludności i terytoriów oraz ryzyko i zagrożenia, wobec których stają; podkreśla, że zdecentralizowane finansowanie strat i szkód za pośrednictwem samorządów lokalnych może zagwarantować dostępność środków finansowych na szczeblu lokalnym w przypadku wystąpienia wstrząsów oraz dostosowanie inwestycji do warunków lokalnych i ich skuteczniejsze ukierunkowanie na priorytety obywateli;

23. podkreśla, że aby sprostać globalnym wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu, należy szybko zwiększyć inwestycje i przepływy finansowe – zarówno publiczne, jak i prywatne – na działania związane z klimatem w skali globalnej; podkreśla, że finansowanie to musi być łatwo dostępne dla wszystkich krajów, w szczególności krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich, w miarę możliwości przez stosowanie zasad finansowania umożliwiających bezpośredni dostęp do środków; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby nadal pełniły rolę budowniczych mostów między krajami rozwiniętymi, rozwijającymi się i najsłabiej rozwiniętymi oraz dążyły do intensyfikacji prac koalicji o wysokim poziomie ambicji dotyczących zarówno finansowania w zakresie finansowania łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, jak i strat i szkód;

24. wzywa komitet przejściowy ds. strat i szkód do zapewnienia, by fundusz na rzecz strat i szkód uwzględniał aspekt płci i miał charakter transformacyjny, kierował się potrzebami najbardziej dotkniętych podmiotów oraz reagował na szczególne straty doświadczane przez kobiety; uważa, że kobiety powinny być centralnie angażowane w projektowanie nowego funduszu, zarządzanie nim i wypłacanie z niego środków;

25. ponownie apeluje, aby kwestia strat i szkód była stałym punktem porządku obrad przyszłych konferencji stron, tak by istniała wyraźna przestrzeń negocyjacyjna umożliwiająca monitorowanie i postępy w tej kwestii, i apeluje o zapewnienie pełnej operacyjności sieci z Santiago w celu skutecznego uruchomienia pomocy technicznej i należytego zaradzenia stratom i szkodom; wzywa Komisję, by wspierała dalsze prace nad wyborem gospodarza sieci z Santiago zgodnie z zasadami określonymi w decyzji COP27, z myślą o podjęciu decyzji na COP28;

Udział zainteresowanych stron w COP28

26. przypomina, że ważne jest pełne zaangażowanie wszystkich stron w procesy decyzyjne w ramach UNFCCC; podkreśla, że obecny proces decyzyjny w ramach UNFCCC można by usprawnić, aby ułatwić pełne uczestnictwo delegatów krajów rozwijających się i delegatów krajów najslabiej rozwiniętych; w związku z tym wzywa prezydencję COP28 i przyszłe prezydencje do zbadania dodatkowych sposobów zapewnienia skutecznego i znaczącego udziału tych delegatów oraz do przeznaczenia na ten cel dodatkowych środków;

27. pochwała osoby dążące do podnoszenia świadomości na temat kryzysu klimatycznego i prowadzące kampanie na rzecz znaczących działań oraz wyraża solidarność z nimi; podkreśla ważną rolę młodych ludzi w pobudzaniu ambicji klimatycznych na obszarach odpowiednich jurysdykcji, zauważoną w pakcie klimatycznym z Glasgow; apeluje o odpowiednie zasoby na podnoszenie świadomości, budowanie zdolności i zaangażowanie społeczności lokalnych w działania w dziedzinie klimatu;

28. podkreśla, że celów klimatycznych nie można osiągnąć bez wsparcia i zaangażowania społeczeństwa, w tym młodzieży; wzywa wszystkie strony do podnoszenia świadomości na temat zmiany klimatu i powiązanych kwestii, zwalczania informacji wprowadzających w błąd oraz do współpracy z przedstawicielami społeczeństwa, w tym organizacjami pozarządowymi, w celu uzyskania publicznego poparcia dla środków łagodzących i przystosowawczych;

29. jest nadal poważnie zaniepokojony sytuacją w zakresie praw człowieka w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, w szczególności ograniczaniem i naruszaniem wolności słowa, zrzeszania się, pokojowego zgromadzania się i wypowiedzi zarówno w internecie, jak i poza nim, które są zapisane nie tylko w uniwersalnych instrumentach dotyczących praw człowieka, ale również w Arabskiej karcie praw człowieka; ponownie wyraża zaniepokojenie arbitralnym i przedłużającym się przetrzymywaniem w więzieniu po niesprawiedliwych procesach emirackich obrońców praw człowieka, takich jak Ahmad Mansoor, Mohammed Al-Roken, Mohammed Al-Mansoori i Nasser Bin Ghaith, oraz wzywa do ich natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia;

30. wzywa strony UNFCCC, wszystkie strony i władze Zjednoczonych Emiratów Arabskich do zapewnienia równego dostępu do COP28 oraz umożliwienia wszystkim obywatelom i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności organizacjom reprezentującym najbardziej narażone społeczności, pełnego i nieograniczonego udziału w COP28, w tym dostępu do istotnych dokumentów; potępia przeszkody w uczestnictwie, które miały miejsce podczas poprzednich Konferencji Stron; głęboko ubolewa nad licznymi przypadkami cenzury, zastraszania, nękania i inwigilacji członków organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także nad falą aresztowań i zatrzymań, które miały miejsce w kontekście COP27 w Egipcie; ponawia apel do Sekretariatu UNFCCC o opracowanie kryteriów dotyczących praw człowieka, do których przestrzegania muszą zobowiązać się w umowie w sprawie organizacji konferencji państwa, które będą gospodarzami przyszłych konferencji COP, oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przejęły inicjatywę w tym procesie; ponadto – ze względów przejrzystości – domaga się podania do wiadomości publicznej umów z państwami przyjmującymi oraz zapewnienia, że obowiązują środki chroniące delegatów przed wszelkimi formami nękania; domaga się zatem podjęcia przez UNFCCC i państwa przyjmujące zdecydowanych środków w celu ochrony delegatów i uczestników przed nękaniami i zastraszaniem podczas COP28 i przyszłych Konferencji Stron;

Konflikt interesów, przejrzystość i uczciwość

31. wyraża zaniepokojenie faktem, że ponad 630 lobbystów z branży paliw kopalnych było akredytowanymi uczestnikami COP27, co stanowiło wzrost o ponad 25 % w porównaniu z COP26; wzywa strony do ochrony procesu decyzyjnego ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu przed interesami sprzecznymi z celem porozumienia paryskiego oraz do zapewnienia, by przedsiębiorstwa z branży paliw kopalnych nie wywierały nadmiernego i niewłaściwego wpływu na urzędników publicznych i publiczny proces decyzyjny UNFCCC, mogącego zaszkodzić celom porozumienia paryskiego; wzywa UNFCCC do przyjęcia roli lidera i zaproponowania ambitnych ram rozliczalności, które chroniłyby prace UNFCCC przed nadmiernym wpływem podmiotów korporacyjnych o udowodnionych interesach, w oparciu o model zawarty w ramowej konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu w odniesieniu do przemysłu tytoniowego;

32. jest głęboko zaniepokojony tym, że Zjednoczone Emiraty Arabskie wyznaczyły na przewodniczącego COP28 dyrektora grupy Abu Dhabi National Oil Company (AD NOC) sułtana Ahmeda al-Dżabera, a kilkunastu pracowników zespołu COP28 ma bezpośrednie powiązania z przemysłem paliw kopalnych; jest zaniepokojony doniesieniami, z których wynika, że pracownicy ADNOC mogli czytać e-maile wysyłane i odbierane przez biuro szczytu klimatycznego COP28 oraz że konsultowano się z nimi w sprawie odpowiedzi na zapytania mediów; uważa, że stanowi to poważne ryzyko konfliktu interesów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia wszelkich niezbędnych działań w celu zapewnienia, aby ta i nadchodzące prezydencje COP były wolne od konfliktów interesów;

33. podkreśla, że skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, zgodnie z konwencją z Aarhus, ma krytyczne znaczenie dla osiągnięcia celów porozumienia paryskiego; uważa, że UE i państwa członkowskie powinny dawać przykład i przestrzegać wniosków oraz zaleceń Komitetu ds. Przestrzegania Konwencji z Aarhus;

Ambitna polityka klimatyczna UE

34. odnotowuje uaktualniony NDC Unii Europejskiej; podkreśla fakt, że przyjęty niedawno przez UE pakiet „Gotowi na 55” i jego łączny wpływ przyczyni się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych netto w Unii o około 57 % w porównaniu z 1990 r.; zaznacza, że według ESABCC dodatkowe wysiłki w celu zwiększenia ambicji Unii wykraczających poza osiągnięcie redukcji o 55 % emisji gazów cieplarnianych netto do 2030 r. znacznie zmniejszyłyby łączne emisje Unii do 2050 r., a tym samym zwiększyłyby sprawiedliwość wkładu Unii w globalne ograniczanie; wzywa pozostałe strony UNFCCC do zwiększenia NDC w świetle zawartej w pakcie klimatycznym z Glasgow decyzji, aby ponownie przeanalizować cel na 2030 r. i przekształcić zobowiązania w konkretne środki;

35. z zadowoleniem przyjmuje prace ESABCC i jego opinię dotyczącą określenia ogólnounijnego celu klimatycznego na 2040 r. oraz budżetu emisji gazów cieplarnianych na lata 2030–2050; podkreśla, że według ESABCC Unia powinna podjąć dodatkowe środki w celu uwzględnienia faktu, że wyczerpała już swoją część globalnego budżetu emisji gazów cieplarnianych zgodnie z ograniczaniem globalnego ocieplenia do 1,5 °C;

36. wzywa Komisję do opublikowania na początku 2024 r. oceny skutków zalecenia dotyczącego celów Unii na okres po 2030 r. oraz do przyjęcia wniosku zgodnie z art. 4 ust. 3 Europejskiego prawa o klimacie, z uwzględnieniem decyzji COP26 dotyczącej wspólnych ram czasowych; podkreśla, że przedstawiając ten wniosek, Komisja musi uwzględnić opinię ESABCC, a także wszystkie względy społeczne, gospodarcze i środowiskowe wymienione w art. 4 ust. 5 unijnego prawa o klimacie; ponadto wzywa Komisję do aktualizacji unijnego prawodawstwa oraz do przygotowania wniosków ustawodawczych, które pomogą osiągnąć cele porozumienia paryskiego;

37. cieszy się z zobowiązań podjętych przez wiceprzewodniczącego wykonawczego Komisji Maroša Šefčoviča i komisarza Wopkego Hoekstrę do przygotowania unijnego celu klimatycznego na 2040 r., który będzie zgodny z porozumieniem paryskim i będzie opierał się na dogłębnej ocenie skutków scenariuszy obejmujących pełen zakres ścieżek na lata 2030–2050 i cele na 2040 r., w tym te zawarte w zaleceniach ESABCC dotyczących ścieżek na 2040 r. i budżetu węglowego;

38. przypomina, że cele klimatyczne muszą być uwzględniane we wszystkich strategiach politycznych i środkach transpozycji polityki UE, oraz podkreśla, że art. 6 ust. 4 Europejskiego prawa o klimacie zobowiązuje Komisję do oceny spójności każdego proponowanego środka lub wniosku ustawodawczego, w tym wniosków budżetowych, z celami klimatycznymi UE; wzywa Komisję do pełnego wdrożenia tego przepisu w ocenie skutków we wszystkich obszarach polityki UE; przypomina o zasadzie spójności polityki na rzecz rozwoju, do której zobowiązały się UE i jej państwa członkowskie i która ma zminimalizować sprzeczności i stworzyć synergie między różnymi strategiami politycznymi UE; domaga się spójnego podejścia do wdrażania porozumienia paryskiego i Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, zarówno w polityce wewnętrznej, jak i zewnętrznej;

39. wzywa państwa członkowskie i Komisję do zapewnienia, by krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu oraz strategie długoterminowe państw członkowskich obejmowały wystarczające działania i środki finansowe, aby osiągnąć cele UE na 2030 r. oraz zapewniać przejrzystość pod względem wyników państw członkowskich i UE jako całości w zakresie działań w dziedzinie klimatu i energii, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego;

40. podkreśla, że aby zapewnić spójność NDC z ogólnogospodarczymi zobowiązaniami wymaganymi w porozumieniu paryskim, strony należy zachęcać do włączenia emisji z międzynarodowej żeglugi i lotnictwa do ich NDC oraz do uzgodnienia i wdrożenia środków na szczeblu regionalnym i krajowym, aby ograniczyć emisje z tych sektorów, w tym wpływy inne niż CO₂ z lotnictwa i emisje klimatyczne powodowane przez paliwa żeglugowe; podkreśla, że Unia powinna dawać tu przykład;

41. popiera w tym względzie zalecenie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczące rozliczania przez UE wszystkich emisji gazów cieplarnianych powodowanych przez UE, która jest importerem netto towarów z reszty świata; powtarza apel o oparte na danych naukowych, wiążące ogólnounijne cele redukcji śladu materiałowego i środowiskowego Unii, w tym pochodzącego z towarów importowanych;

42. podkreśla, że ważne jest utrzymanie zobowiązania do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu; uważa, że trzeba wdrożyć Europejski Zielony Ład jako całość, aby osiągnąć cele Unii, i w związku z tym wzywa Komisję do bezzwłocznej realizacji wszystkich elementów Europejskiego Zielonego Ładu; zwraca uwagę na luki w danych, które należy wypełnić, aby śledzić postępy w osiągnięciu celów klimatycznych UE i umożliwić regularny przegląd strategii politycznych;

43. podkreśla, że obecna sytuacja geopolityczna uwydatnia pilną potrzebę uniezależnienia się od paliw kopalnianych oraz zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii;

44. odnotowuje wniosek Komisji dotyczący wycofania UE, jej państw członkowskich i Euratomu z Traktatu karty energetycznej (TKE); podkreśla zapowiedziany przez kilka państw członkowskich zamiar wycofania się z TKE i przypomina stanowisko Parlamentu z 24 listopada 2022 r. w tej sprawie; podkreśla potrzebę skoordynowanego działania, aby wzmocnić naszą pozycję w negocjacjach w sprawie wycofania się oraz ograniczyć negatywne skutki klauzuli wygaśnięcia i skutecznie zapobiegać sporom wewnątrzunijnym; uznaje, że TKE spotkał się z krytyką jako przeszkoda w przejściu na energię ze źródeł odnawialnych i w ochronie bezpieczeństwa energetycznego w UE i jej państwach członkowskich; podkreśla, że zwiększone źródła energii odnawialnej pomogą w przejściu UE ku prosperującej, zrównoważonej, zgodnej z zasadami ochrony klimatu i niezależnej gospodarce; wzywa wszystkie podmioty do przyspieszenia transformacji energetycznej; ubolewa, że według Międzynarodowej Agencji Energii Odnawialnej inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych nadal koncentrują się na ograniczonej liczbie krajów i skupiają się jedynie na kilku technologiach; wzywa UE i państwa członkowskie do wszczęcia systemowej i strukturalnej reformy wymaganej w celu promowania bardziej odpornego, inkluzywnego i bezpiecznego dla klimatu globalnego systemu energetycznego opartego na energii ze źródeł odnawialnych;

Zrównoważone finansowanie oraz międzynarodowe finansowanie działań związanych ze zmianą klimatu

45. zauważa, że UE i jej państwa członkowskie są głównym źródłem publicznego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu, a jednocześnie wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że publiczne finansowanie działań związanych ze zmianą klimatu zapewniane przez UE i jej państwa członkowskie zmniejszyło się w 2022 r. w porównaniu z 2021 r.; podkreśla, że w konkluzjach dotyczących przygotowań do 28. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP28) Rada odnowiła zobowiązanie Unii i jej państw członkowskich do dalszego zwiększania międzynarodowego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu, aby osiągnąć cel krajów rozwiniętych w zakresie mobilizowania co najmniej 100 mld USD rocznie, jak najszybciej i do 2025 r., z różnorodnych źródeł; podkreśla potrzebę stałego i zwiększonego wkładu; ponawia apel o stworzenie w tym kontekście specjalnego mechanizmu finansowania publicznego UE, który zapewni dodatkowe, odpowiednie wsparcie umożliwiające osiągnięcie międzynarodowych celów w zakresie finansowania działań w związku ze zmianą klimatu w części odpowiadającej UE; podkreśla, że podczas podejmowania decyzji w sprawie wykorzystania przychodów z aukcji uprawnień w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) państwa członkowskie muszą uwzględnić potrzebę dalszego zwiększania międzynarodowego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu w państwach niebędących członkami UE znajdujących się w najbardziej trudnej sytuacji, zgodnie z niedawno przyjętym porozumieniem w sprawie rewizji EU ETS;

46. podkreśla, że do realizacji celów porozumienia paryskiego w krajach rozwijających się potrzebne są znaczne środki finansowe z różnych źródeł, biorąc również pod uwagę, że wiele krajów rozwijających się ma warunkowe NDC, których osiągnięcie zależy od wystarczającego wsparcia finansowego; przypomina, że w pakcie klimatycznym z Glasgow zaapelowano do krajów rozwiniętych będących stronami UNFCCC o pilne zwiększenie finansowania działań związanych ze zmianą klimatu; zauważa, że nie wszystkie kraje rozwinięte będące stronami UNFCCC osiągnęły swoją część celu finansowania działań związanych ze zmianą klimatu na poziomie 100 mld USD; podkreśla, że niepowodzenie w realizacji do 2020 r. zobowiązań w zakresie finansowania działań związanych ze zmianą klimatu, podjętych przez kraje rozwinięte podczas kolejnych COP, podważyło zaufanie i utrudnia postępy w innych elementach programu, co zaobserwowano podczas rozmów klimatycznych UNFCCC w Bonn w czerwcu 2023 r.;

47. wyraża zaniepokojenie rosnącą przepaścią między potrzebami krajów rozwijających się będących stronami UNFCCC a obecną skalą, dostępnością i wystarczalnością finansowania działań związanych ze zmianą klimatu; podkreśla, że luki tej nie da się wyeliminować bez istotnego zmobilizowania finansowania prywatnego, oprócz finansowania publicznego; zwraca uwagę na lukę w finansowaniu, w szczególności w odniesieniu do przystosowania się do zmiany klimatu; podkreśla, że strony powinny dążyć do osiągnięcia równowagi między finansowaniem działań związanych z łagodzeniem zmiany klimatu i działań związanych z przystosowaniem się do niej, oraz zaznacza, że podczas COP26 wyrażono zobowiązanie do podwojenia łącznego finansowania na przystosowanie się do zmiany klimatu do 2025 r. w oparciu o poziomy z 2019 r.; podkreśla, że finansowanie zapewnione przez kraje rozwinięte odpowiedzialne za znaczną część historycznych emisji będzie miało również kluczowe znaczenie dla budowania zaufania umożliwiającego podjęcie ambitniejszego dialogu na temat celów w zakresie łagodzenia zmiany klimatu; wzywa historycznych emitentów do wsparcia krajów rozwijających się w przystosowaniu do zmiany klimatu, między innymi przez udostępnienie finansowania opartego na dotacjach i udzielenie wsparcia technicznego;

48. wzywa kraje rozwinięte będące stronami UNFCCC, w tym UE i jej państwa członkowskie, do zapewnienia, aby cel finansowania działań związanych ze zmianą klimatu w wysokości 100 mld USD można było osiągnąć w 2023 r. i wydatkować średnio w latach 2020–2025, a także do szczegółowego zaplanowania działań na rzecz osiągnięcia nowego celu finansowania działań związanych ze zmianą klimatu na okres po 2025 r., które powinny wykraczać poza roczny cel na 2020 r. wynoszący 100 mld USD; uważa, że cel na okres po 2025 r. powinien uwzględniać potrzeby i priorytety krajów rozwijających się w zakresie dodatkowego i odpowiedniego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu, określać jako wyraźny priorytet finansowanie oparte na dotacjach i obejmować zarówno działania łagodzące, jak i przystosowawcze; uważa, że odpowiedzialność za osiągnięcie nowego celu będzie musiała spoczywać na dużej bazie darczyńców obejmującej zarówno kraje rozwinięte i inne kraje, które mogą wnieść wkład, a także innowacyjne źródła finansowania i finansowanie prywatne; ponownie wyraża zdanie, że w ramach tego nowego, łącznego, ilościowego celu dotyczącego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu należy zbadać samodzielne cele w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, przystosowania się do niej oraz strat i szkód; podkreśla znaczenie budowania zdolności i szkoleń w celu ułatwienia podmiotom lokalnym i regionalnym dostępu do finansowania działań związanych ze zmianą klimatu, aby zapewnić rozwiązania dostosowane do wyjątkowych wyzwań w terenie;

49. przypomina konkluzje COP27, zgodnie z którymi zapewnianie koniecznego finansowania na rzecz transformacji klimatycznej będzie wymagało przekształcenia systemu finansowego oraz jego struktur i procesów, a także zaangażowania rządów, banków centralnych, banków komercyjnych, inwestorów instytucjonalnych i innych podmiotów finansowych; uważa, że niezbędny jest bezzwłoczny postęp w realizacji programu z Bridgetown oraz dostosowanie międzynarodowego systemu finansowego do wyzwań XXI; wzywa wszystkie główne międzynarodowe instytucje finansowe i wielostronne banki rozwoju, aby dostosowały portfele i politykę kredytową do porozumienia paryskiego, włączyły przeciwdziałanie zmianie klimatu oraz ochronę przyrody i różnorodności biologicznej do swoich praktyk i priorytetów, stopniowo wycofały wszelkie bezpośrednie i pośrednie wsparcie dla paliw kopalnych oraz gromadziły i wykorzystywały wysokiej jakości dane dotyczące ryzyka klimatycznego, wrażliwości i wpływu, aby ukierunkować inwestycje na cel ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5 °C; odnotowuje opracowany w czerwcu 2023 r. na szczycie w Paryżu plan działania w sprawie nowego globalnego paktu finansowego i apeluje o jego terminowe wdrożenie;

50. podkreśla rolę Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) jako banku klimatycznego UE oraz planu działania banku klimatycznego i zaktualizowanej polityki kredytowania energetyki, a także dodatkowych działań Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI) na rzecz zainicjowania inwestycji klimatycznych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Europejski Bank Centralny zobowiązał się włączyć problematykę zmiany klimatu do ram swojej polityki pieniężnej;

51. ponawia poparcie dla prac koalicji ministrów finansów na rzecz działań w dziedzinie klimatu oraz zachęca wszystkie rządy do przyjęcia zobowiązań koalicji dotyczących dostosowania wszystkich obszarów polityki i praktyk będących w gestii ministrów finansów do celów porozumienia paryskiego, a także do przyjęcia skutecznego systemu ustalania opłat za emisję dwutlenku węgla, przewidzianego w zasadach helsińskich;

52. przypomina, że zgodnie z porozumieniem paryskim wszystkie strony UNFCCC muszą zapewnić zgodność przepływów finansowych – publicznych i prywatnych, krajowych i międzynarodowych – z celem ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5 °C zawartym w porozumieniu paryskim; podkreśla znaczenie uwzględnienia tego elementu porozumienia paryskiego w kompleksowy sposób podczas COP28;

53. zauważa, że kraje wrażliwe na zmiany klimatu mają zagrożone długi lub występuje w nich istotne ryzyko popadnięcia w zagrożone długi; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie podjęte przez Bank Światowy, Międzyamerykański Bank Rozwoju, Wielką Brytanię, Francję, Kanadę i Stany Zjednoczone do uwzględnienia w przyszłych kredytach klauzul dotyczących zadłużenia związanych z odpornością na zmianę klimatu, tak by spłatę zadłużenia zawieszano w przypadku klęsk klimatycznych; wzywa inne kraje i wielostronne banki rozwoju, w tym EBI, do przyjęcia podobnych środków; popiera ustanowienie na COP28 globalnego przeglądu eksperckiego na temat zadłużenia, przyrody i klimatu, zgodnie z propozycją Francji, Kolumbii i Kenii przedstawioną na szczycie w Paryżu w sprawie nowego globalnego paktu finansowego; uważa, że konieczne są rozwiązania, które wspólnie rozwiążą kryzys klimatyczny i zadłużeniowy; ponownie podkreśla, że należy nadać wyraźny priorytet finansowaniu działań związanych ze zmianą klimatu opartemu na dotacjach, tak by finansowanie działań związanych ze zmianą klimatu nie przyczyniło się do nie zrównoważonego poziomu zadłużenia w krajach rozwijających się, i wzywa strony do zaangażowania się w dyskusje i podjęcia niezbędnych środków w celu zmniejszenia zadłużenia krajów rozwijających się; podkreśla, że wiele krajów rozwijających się wykazuje ogromne potrzeby budżetowe i wymaga inwestycji w celu transformacji systemów energetycznych oraz podejmowania skutecznych wysiłków w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej; podkreśla, że ważne jest zwiększenie finansowania opartego na dotacjach, zwłaszcza w obszarze przystosowania się do zmiany klimatu, oraz zwraca uwagę, że finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu udzielane w formie pożyczek może pogłębić problem zagrożenia długów krajów rozwijających się; zauważa, że 50 % całkowitej kwoty unijnego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu w 2020 r. miało formę dotacji, oraz wzywa UE i wszystkie państwa członkowskie do zwiększenia finansowania opartego na dotacjach, zwłaszcza w obszarze przystosowania się do zmiany klimatu i w szczególności dla krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich;

54. przypomina, że paliwa kopalne w największym stopniu przyczyniają się do zmiany klimatu i odpowiadają za ponad 75 % wszystkich gazów cieplarnianych oraz że obecne plany doprowadziłyby do tego, że produkowano by około 240 % więcej węgla, 57 % więcej ropy naftowej i 71 % więcej gazu, niż byłoby to zgodne z celem ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5 °C; wyraża zaniepokojenie faktem, że emisje CO₂ z istniejącej globalnej infrastruktury paliw kopalnych same w sobie przekroczyłyby pozostały budżet węglowy, aby utrzymać się na poziomie poniżej 1,5 °C, co potwierdza ocena MAE, zgodnie z którą nie można realizować nowych projektów dotyczących ropy naftowej, gazu lub węgla, jeśli globalne ocieplenie ma pozostać na poziomie poniżej 1,5 °C;

55. ubolewa, że dotacje na energię z paliw kopalnych w Unii utrzymują się na stałym poziomie od 2008 r. i wynoszą łącznie około 55–58 mld EUR rocznie oraz odpowiadają około jednej trzeciej wszystkich dotacji w energetyce w Unii; ponawia apel o pilne zaprzestanie wszystkich bezpośrednich i pośrednich dopłat do paliw kopalnych w UE jak najszybciej, a najpóźniej do 2025 r., i innych szkodliwych dla środowiska dopłat jak najszybciej, a najpóźniej do 2027 r., zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich, poprzez wdrożenie konkretnych strategii politycznych, harmonogramów i środków; wzywa wszystkie państwa członkowskie UE, aby usprawniły krajową sprawozdawczość na temat dopłat do paliw kopalnych oraz aby w ramach nadchodzących rewizji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu zaplanowały wycofanie takich dopłat;

56. jest zaniepokojony faktem, że w 2022 r. rządy na całym świecie wydały ponad 900 mld EUR na dopłaty do paliw kopalnych, co stanowi najwyższą kiedykolwiek zarejestrowaną kwotę⁽⁴⁹⁾; zachęca pozostałe strony do jak najszybszego zaprzestania wszelkich bezpośrednich i pośrednich dopłat do paliw kopalnych, najpóźniej do 2025 r.;

57. zwraca uwagę na dialog w Szarm el-Szejku na podstawie art. 2 ust. 1 lit. c) porozumienia paryskiego jako możliwość przyspieszenia dyskusji dotyczących równego podejścia do wycofywania publicznego i prywatnego finansowania paliw kopalnych i finansowania szkodliwego dla środowiska, dostosowania finansowania na potrzeby wsparcia sprawiedliwej transformacji oraz zwiększenia dostępności i przystępności cenowej finansowania dla krajów rozwijających się, aby podejmowały działania w dziedzinie klimatu, w celu przyspieszenia działań związanych z art. 2 ust. 1 lit. c) podczas COP28 i później; domaga się ustanowienia stałego elementu programu dotyczącego wdrażania art. 2 ust. 1 lit. c) porozumienia paryskiego; wzywa UE i jej państwa członkowskie do promowania międzynarodowej dyskusji na temat standardów zielonych obligacji, z uwzględnieniem już ustanowionego unijnego standardu zielonych obligacji;

58. ponownie wyraża poparcie dla sojuszu na rzecz odejścia od ropy naftowej i gazu (Beyond Oil and Gas Alliance, BOGA) utworzonego podczas COP26 i podkreśla jego bezwzględny cel, jakim jest ograniczenie dostaw paliw kopalnych i ustalenie terminu zakończenia wydobycia ropy naftowej i gazu; popiera sprawiedliwą społecznie i równą światową transformację w celu dostosowania wydobycia ropy naftowej i gazu do celów porozumienia paryskiego; wzywa wszystkie państwa członkowskie i inne strony porozumienia paryskiego do przyłączenia się do tej inicjatywy; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie G-7 do zaprzestania finansowania rozwoju paliw kopalnych za granicą do końca 2022 r., podkreślając jednocześnie, że zobowiązanie to powinno mieć również zastosowanie na szczeblu krajowym;

⁽⁴⁹⁾ Sprawozdanie MAE pt. „Fossil Fuels Consumption Subsidies 2022” [Dotacje na zużycie paliw kopalnych w 2022 r.], luty 2023 r.

59. z zadowoleniem przyjmuje globalny rejestr emisji z paliw kopalnych jako otwarte i przejrzyste repozytorium danych na temat światowej produkcji paliw kopalnych wyrażonej jako wbudowane emisje dwutlenku węgla; uważa, że narzędzie to może prowadzić do lepszego zrozumienia wpływu wydobycia na pozostały budżet węglowy, sprawozdawczość stron i podejmowanie decyzji;

Kryzys klimatyczny i środowiskowy

60. podkreśla, że kryzys klimatyczny i kryzys różnorodności biologicznej są ze sobą powiązane oraz że należy dostosować reakcje na oba kryzysy; przypomina, że obecnie 80 % siedlisk w UE jest w złym stanie⁽⁵⁰⁾; podkreśla znaczenie ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej, w szczególności gleb, lasów, ekosystemów rolniczych, zbiorników wody słodkiej, oceanów i innych ekosystemów bogatych w węgiel, a także zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, aby usprawnić łagodzenie zmiany klimatu oparte na zasobach przyrody i budować odporność, które to oba elementy są konieczne dla osiągnięcia celów porozumienia paryskiego; zdecydowanie uważa, że porozumienia paryskiego nie można zrealizować bez odbudowy zasobów przyrodniczych, w tym w Unii; apeluje o szybkie zawarcie nowego unijnego porozumienia w sprawie prawa o odbudowie zasobów przyrodniczych;

61. podkreśla wnioski zawarte w 6. ocenie IPCC, zgodnie z którymi ochrona ekosystemów, lepsze zarządzanie nimi i ich odbudowa mają największy udział w ekonomicznym potencjale łagodzenia zmiany klimatu w sektorze użytkowania gruntów; podkreśla, że w szóstym sprawozdaniu oceniającym IPCC wykazano również potrzebę pilnego wdrożenia działań na potrzeby odtworzenia zdegradowanych ekosystemów, aby złagodzić skutki zmiany klimatu i dostosować się do nich, w szczególności poprzez odtworzenie zdegradowanych terenów podmokłych i rzek, lasów i ekosystemów rolniczych; zwraca uwagę na znaczenie, jakie w sprawozdaniu przypisano inkluzywnemu podejmowaniu decyzji z udziałem ludów tubylczych i społeczności lokalnych, w celu skutecznego przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków we wszystkich ekosystemach; wzywa wszystkie strony, w tym państwa członkowskie UE, aby wdrożyły ambitne środki odbudowy zasobów przyrodniczych na swoich terytoriach oraz inwestowały więcej w rozwiązania oparte na zasobach przyrody i podejścia ekosystemowe;

62. podkreśla, że rolnictwo powinno przyczyniać się do ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej;

63. dostrzega, że zdrowe ekosystemy i bogata różnorodność biologiczna są podstawą przetrwania człowieka oraz zapewniają usługi o znaczeniu krytycznym dla życia takie jak żywność i czysta woda, oraz podkreśla, że zmiana klimatu jest jednym z bezpośrednich czynników powodujących utratę różnorodności biologicznej; wskazuje, w jaki sposób zmiana klimatu zmieniła już ekosystemy lądowe, wód słodkich i morskie na całym świecie, powodując utratę gatunków i ograniczenie kluczowych usług ekosystemowych; dostrzega, że te powodowane przez klimat skutki dla ekosystemów skutkowały mierzalnymi stratami gospodarczymi i w źródłach utrzymania na całym świecie; zauważa, że w szóstym sprawozdaniu oceniającym IPCC stwierdzono, iż zmiana klimatu ograniczyła bezpieczeństwo żywnościowe i wpłynęła na bezpieczeństwo wodne ze względu na ocieplenie, zmieniające się wzorce opadów, zmniejszenie i utratę składników kriosferycznych oraz większą częstotliwość i intensywność ekstremalnych zjawisk klimatycznych; podkreśla, że światowe pochłaniacze gruntów i oceanów pochłonęły 56 % emisji gazów cieplarnianych spowodowanych przez człowieka w ostatnich 60 latach oraz że według IPCC utrzymanie odporności różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych w skali globalnej zależy od skutecznej i sprawiedliwej ochrony około 30–50 % obszarów lądowych, słodkowodnych i oceanicznych Ziemi⁽⁵¹⁾;

64. podkreśla, że ochrona i odtwarzanie ekosystemów bogatych w dwutlenek węgla takich jak torfowiska, tereny podmokłe i tereny wypasu oraz ekosystemów niebieskiego dwutlenku węgla takich jak bagna słone, skupiska trawy morskiej i namorzyny oferują różnorodne korzyści dla łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej; wzywa Komisję do mapowania tych ekosystemów, aby prowadzić dalsze prace nad określaniem solidnych, przejrzystych i opartych na danych naukowych metodyk odpowiedniego rozliczania pochłaniania dwutlenku węgla i emisji z tych ekosystemów w sposób, który nie podważa innych celów dotyczących różnorodności biologicznej;

⁽⁵⁰⁾ Komunikat prasowy Europejskiej Agencji Środowiska: „State of nature in Europe: Damaged ecosystems need restoration” [Stan przyrody w Europie: zniszczone ekosystemy wymagają odbudowy], 9 maja 2023 r.

⁽⁵¹⁾ IPCC, Szóste sprawozdanie oceniające, 20 marca 2023 r.

65. podkreśla potrzebę ochrony praw i interesów ludów tubylczych i społeczności lokalnych przez zapewnienie skutecznej i solidnej ochrony prawnej środowiska, praw własności gruntu, oraz praw, źródeł utrzymania i kultur ludów tubylczych, w tym prawa do wyrażenia dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; podkreśla zasadniczą rolę społeczności tubylczych w działaniach w dziedzinie środowiska, wdrażaniu, gromadzeniu danych, podejmowaniu decyzji i dzieleniu się wiedzą; wzywa strony do zadbania o to, aby wszystkie zobowiązania poczynione podczas COP28 w odniesieniu do realizacji porozumienia paryskiego były dostosowane do istniejących międzynarodowych zobowiązań z zakresu praw człowieka i standardów mających zastosowanie do działalności gospodarczej oraz zapewniały poszanowanie praw ludów tubylczych; podkreśla potrzebę wspierania i ochrony obrońców środowiska oraz apeluje o pociągnięcie do odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za morderstwa, szkalowanie, prześladowanie, kryminalizację, więzienie, nękanie i zastraszanie tych osób;

66. przyjmuje z wielkim zadowoleniem porozumienie z Kunmingu/Montrealu w sprawie różnorodności biologicznej, które przyjęto podczas 15. Konferencji Stron Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej; podkreśla znaczenie skutecznego, szybkiego i pełnego wdrażania porozumienia z Kunmingu/Montrealu w sprawie różnorodności biologicznej, aby odniosło ono sukces; przypomina o niepowodzeniu w osiągnięciu celów z Aichi, głównie ze względu na brak wdrażania;

67. przypomina o celu 8 porozumienia z Kunmingu/Montrealu dotyczącym minimalizowania wpływu zmiany klimatu i zakwaszania oceanów na różnorodność biologiczną oraz zwiększania jej odporności w drodze łagodzenia zmiany klimatu, przystosowania się do niej i ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, w tym za pomocą rozwiązań opartych na zasobach przyrody lub podejść opartych na ekosystemach, z jednoczesnym minimalizowaniem negatywnego wpływu i promowaniem pozytywnego wpływu działań w dziedzinie klimatu na różnorodność biologiczną; przypomina o przełomowym raporcie zatytułowanym „The European environment – state and outlook 2020” [Środowisko Europy 2020 – stan i prognozy], w którym stwierdzono, że wpływ zmiany klimatu na różnorodność biologiczną i ekosystemy prawdopodobnie wzrośnie, a działalność taka jak rolnictwo, rybołówstwo, transport, przemysł i produkcja energii nadal powoduje utratę różnorodności biologicznej, wydobywanie zasobów i szkodliwe emisje;

68. wzywa strony do zwiększenia ambicji w sektorach lądowym, słodkowodnym i oceanicznym poprzez podejście oparte na prawach w następnej rundzie NDC, krajowych planów adaptacyjnych i długoterminowych strategii rozwoju nisakoemisyjnego w połączeniu z ich krajowymi strategiami i planami w zakresie różnorodności biologicznej;

69. pochwała wszelkie wysiłki rządów i podmiotów pozarządowych na rzecz maksymalizacji potencjału gleb w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i poprawy dostępności wody; podkreśla transgraniczne skutki degradacji gleby, które wymagają wspólnych wysiłków międzynarodowych, aby zająć się wszystkimi zagrożeniami powodującymi degradację gleby; zwraca uwagę na ogromne znaczenie torfowisk dla łagodzenia zmiany klimatu; domaga się podjęcia wysiłków na całym świecie i w UE w celu szybkiego odtworzenia torfowisk, tak aby mogły stanowić pochłaniacze, a nie źródło;

70. podkreśla znaczenie ochrony, zachowania i przywracania zasobów wody i ekosystemów związanych z wodą, w tym dorzeczy, warstw wodonośnych i jezior; podkreśla niszczycielski wpływ pustynnienia, susz, powodzi i zanieczyszczenia wody na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę oraz potrzebę przyjęcia wspólnego podejścia w celu odpowiedniego zapobiegania temu zjawisku i przezwyciężenia tego problemu; w związku z tym zwraca uwagę na znaczenie dostępności wody i zrównoważonej gospodarki wodnej dla łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej; podkreśla, że deficyt wody staje się poważnym i rosnącym problemem w Europie oraz że susze i niedobór wody przestały być zjawiskami rzadkimi ani ekstremalnymi, a według szacunków EEA deficyt wody dotyka w przeciętnym roku ok. 20 % terytorium Europy i 30 % jej ludności⁽³²⁾; podkreśla potrzebę zapobiegania nadmiernej presji wywieranej na rzeki w niektórych regionach Europy przez działalność gospodarczą, która wpływa na przepływ hydrobiologiczny; domaga się wydajnego korzystania z wody, jej ponownego wykorzystania i recyklingu oraz ochrony i odtworzenia ekosystemów wspierających zasoby wód gruntowych; podkreśla, że niezbędne jest szybkie i pełne wdrożenie ramowej dyrektywy wodnej UE, aby osiągnąć jej cele i lepiej zarządzać zasobami wodnymi Europy;

⁽³²⁾ Raport Europejskiej Agencji Środowiska pt. „Water resources across Europe — confronting water stress: an updated assessment” [Zasoby wodne w Europie – w obliczu deficytu wody: zaktualizowana ocena], październik 2021 r.

71. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie historycznego Traktatu o pełnym morzu i porozumienia dotyczącego różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową; wzywa strony do dalszego prowadzenia oenztetowskiego dialogu na temat oceanów i zmiany klimatu oraz wyraża poparcie dla ustanowionej przez ONZ dekady nauki o oceanach na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz zainicjowanej przez Komisję odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych do 2030 r.; podkreśla, że mechanizmy klimatyczne zależą od zdrowia ekosystemów oceanicznych i morskich, na które obecnie wpływa globalne ocieplenie, zanieczyszczenia, nadmierne eksploatowanie różnorodności biologicznej mórz, zakwaszanie, odtlenianie i erozja obszarów przybrzeżnych; podkreśla, że jak przypomina IPCC, oceany pomagają złagodzić skutki zmiany klimatu i przystosować się do nich; przypomina o znaczeniu rozwiązań opartych na oceanie także w odtwarzaniu ekosystemów, zapewnianiu bezpieczeństwa żywnościowego i dostarczaniu surowców;

72. podkreśla potrzebę zwalczania zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi, również ze względu na wpływ tworzyw sztucznych na klimat przez cały ich cykl życia; z zadowoleniem przyjmuje trwające prace nad globalnym traktatem o zanieczyszczeniu plastikiem i wzywa państwa członkowskie ONZ do osiągnięcia ambitnego i skutecznego porozumienia, zgodnego z porozumieniem paryskim, najpóźniej do 2024 r.; podkreśla konieczność zajęcia się zanieczyszczeniem plastikiem przez ograniczanie odpadów u ich źródła, zmniejszenie wykorzystania i zużycia tworzyw sztucznych oraz poprawę obiegu zamkniętego; domaga się systemowego podejścia, aby odpowiednio zająć się zanieczyszczeniem plastikiem w środowisku, w tym mikrodrobinami plastiku, i jego wpływem na zmianę klimatu;

Metan i pozostałe gazy cieplarniane inne niż CO₂

73. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że 122 strony zostały sygnatariuszami globalnego zobowiązania dotyczącego metanu; zdecydowanie wzywa w szczególności strony będące dużymi emitentami metanu, które nie dołączyły jeszcze do zobowiązania, by zrobiły to jak najszybciej; apeluje o ilościową i opartą na wiedzy naukowej ocenę postępów poczynionych od przyjęcia globalnego zobowiązania dotyczącego metanu na COP26, podczas którego uczestnicy dobrowolnie zobowiązali się do włączenia się we wspólne starania na rzecz zmniejszenia do 2030 r. globalnych emisji metanu o 30 % w porównaniu do poziomów z 2020 r.; wzywa wszystkich sygnatariuszy, aby ograniczyli emisję metanu na swoich terytoriach o co najmniej 30 % w porównaniu z 2020 r. do 2030 r. oraz przyjęli krajowe środki służące osiągnięciu tego celu; wzywa sygnatariuszy zobowiązania, aby poprawili zarządzanie metanem, opracowując nadrzędne ramy w celu poczynienia postępów w realizacji wspólnego zobowiązania; domaga się zwrócenia większej uwagi podczas nadchodzącej Konferencji Stron i przyszłych Konferencji Stron na ograniczanie emisji gazów cieplarnianych innych niż CO₂;

74. wzywa wszystkie strony, aby uwzględniły w swoich NDC także szczególne cele redukcji emisji metanu; zauważa, że żadna ze stron nie ustanowiła określonych ilościowo celów, aby rozwiązać problem emisji metanu z hodowli zwierząt gospodarskich; ponawia swój apel o ambitne ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w sektorze rolnictwa;

75. przypomina o wniosku dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym; podkreśla, że wychwytywanie metanu w łańcuchu wartości ropy naftowej i gazu jest uzasadnione z punktu widzenia gospodarki i zależności energetycznej; przypomina, że importerzy energii z paliw kopalnych do Unii powinni podlegać przepisom podobnym do przepisów obowiązujących producentów w Unii; ponawia swój apel do Komisji, by w oparciu o ocenę skutków zaproponowała wiążący cel UE w zakresie redukcji emisji metanu do 2030 r., który obejmowałby wszystkie sektory emitujące metan, i by w dyrektywie w sprawie redukcji krajowych emisji⁽⁵³⁾ uznała metan za substancję zanieczyszczającą podlegającą regulacjom prawnym;

Działania we wszystkich sektorach

76. podkreśla, że sektor transportu jest jedynym sektorem, w którym od 1990 r. wzrosły unijne emisje, co jest to niezgodne z celami klimatycznymi UE, które wymagają większego i szybszego ograniczenia emisji ze wszystkich sektorów społeczeństwa, w tym w sektora lotniczego i morskiego; z zadowoleniem przyjmuje w tym względzie włączenie emisji morskich i lotniczych do EU ETS, co zwiększy ambicje na szczeblu międzynarodowym, w tym w Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) i Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO); wyraża zaniepokojenie wolnym tempem postępów IMO i ICAO w przeciwdziałaniu emisjom z międzynarodowej żeglugi i lotnictwa;

⁽⁵³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1).

77. wzywa IMO do przyjęcia środków, które ograniczą emisje morskie zgodnie z celami inicjatywy Science Based Targets i limitem temperatury wynoszącym 1,5 °C ustanowionym w porozumieniu paryskim, zgodnie z którym emisje należy ograniczyć o 37 % do 2030 r., 96 % do 2040 r. i 100 % do 2050 r.; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały te ambitne cele; zauważa, że do inicjatywy Science Based Targets przystąpiły już kraje rozwinięte, takie jak USA, Zjednoczone Królestwo, Kanada i Nowa Zelandia oraz kraje wrażliwe na zmiany klimatu, takie jak Fidżi, Wyspy Salomona, Wyspy Marshalla, Tuvalu i Palau; stwierdza, że jeśli podczas negocjacji IMO nie uda się osiągnąć działań zgodnych z porozumieniem paryskim, UE powinna zmienić przepisy w sprawie żeglugi, aby poszerzyć ich zakres i dostosować je do celów inicjatywy Science Based Targets; zauważa, że niedawno zatwierdzone unijne przepisy w sprawie żeglugi stanowią krok w dobrym kierunku, ale sądzi, że potrzebne są dalsze działania, aby osiągnąć zerowe emisje z żeglugi; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ponownego rozpoczęcia negocjacji w ramach UNFCCC na temat przypisywania emisji z żeglugi międzynarodowej do krajowych wykazów na zasadzie 50–50 %, aby odzwierciedlić zakres systemu handlu emisjami i inicjatywy FuelEU Maritime; wzywa UE do angażowania się w dyplomację dwustronną i wielostronną, aby wspierać inne kraje w ustanawianiu własnych przepisów krajowych i regionalnych, które mają obniżyć emisyjność sektora żeglugi;

78. odnotowuje, że w latach 2012–2018 emisje sadzy z żeglugi wzrosły o 12 % w skali światowej, zaś w Arktyce w latach 2015–2019 – o 85 %⁽⁵⁴⁾; podkreśla, że zgodnie z danymi szacunkowymi sadza odpowiada za 21 % emisji z żeglugi w okresie 20 lat⁽⁵⁵⁾; wzywa do podjęcia natychmiastowych działań w celu odwrócenia obecnego wzrostu emisji sadzy z żeglugi arktycznej, w szczególności w świetle alarmującego tempa, w jakim topi się Arktyka; uważa, że przyjęty przez IMO zakaz używania ciężkiego oleju opałowego w Arktyce nadal zawiera luki i z tego powodu może nie chronić tego regionu skutecznie; apeluje do Komisji o zapewnienie, by wszystkie statki zawijające do portów UE i żeglujące w Arktyce lub jej pobliżu stosowały czystsze destylaty oraz były wyposażone w filtry cząstek stałych zmniejszające emisję sadzy o ponad 90 %;

79. zwraca uwagę, że korzystanie z prywatnych samolotów odrzutowych ma nieproporcjonalnie duży wpływ na klimat; podkreśla, że prywatne samoloty odrzutowe generują 14 razy więcej zanieczyszczeń w przeliczeniu na pasażera niż samoloty komercyjne; zauważa z zaniepokojeniem, że w Europie wykorzystuje się o 30 % więcej prywatnych samolotów niż przed pandemią⁽⁵⁶⁾; wzywa wszystkie strony, w tym państwa członkowskie UE, do podjęcia środków, które będą zniechęcać do korzystania z prywatnych samolotów odrzutowych; podkreśla, jak ważne jest, by przywódcy służyli dobrym przykładem, i wzywa wszystkich uczestników COP 28, w tym przedstawicieli instytucji UE, by na miejsce konferencji dotarli najmniej zanieczyszczającym środkiem transportu, a nie prywatnym samolotem odrzutowym;

80. podkreśla, że w szóstym sprawozdaniu oceniającym IPCC wskazano, że strategię „wystarczalności” i strategię po stronie popytu mają duże znaczenie i potencjał łagodzenia zmiany klimatu, co umożliwi osiągnięcie naszych celów klimatycznych, a także efektywności energetycznej i zastąpienia paliw kopalnych energią odnawialną; podkreśla również, że ze sprawozdania wynika, iż zmniejszenie popytu i zmiany w strukturach konsumpcji mogą ograniczyć globalne emisje gazów cieplarnianych w sektorach zastosowań końcowych o 40–70 % do 2050 r. w porównaniu ze scenariuszami odniesienia; przyznaje, że potencjał redukcji jest większy w przypadku krajów i segmentów ludności o stosunkowo wysokich poziomach konsumpcji oraz zachęca wszystkie strony UNFCCC do uwzględnienia tych aspektów w swoich NDC;

81. z zadowoleniem przyjmuje nowe prawo wprowadzone we Francji zakazujące lotów krótkodystansowych, jeżeli podróż można odbyć pociągiem w mniej niż 2,5 godziny; zachęca wszystkie strony do wprowadzenia takiego zakazu lotów krótkodystansowych;

82. przypomina, że w 2020 r. 11 % emisji gazów cieplarnianych w UE pochodziło rolnictwa⁽⁵⁷⁾, a także uznaje istnienie znacznego potencjału zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w sektorze rolnym; podkreśla, że transformacja w kierunku zrównoważonych praktyk rolniczych, krótszych łańcuchów dostaw oraz zdrowszej żywności i diety oraz zdrowszego stylu życia, w tym poprzez zwiększone spożycie produktów roślinnych produkowanych regionalnie i w sposób zrównoważony, przyczyniłaby się w znacznym stopniu do ograniczenia emisji z rolnictwa, a zatem łagodziłaby zmianę klimatu i pomogłaby przystosować się do niej, a równocześnie zmniejszyłaby presję na grunty oraz pomogła przywrócić jakość gleb i odbudować ekosystemy; przypomina, że należy zająć się problemem nadmiernego spożycia mięsa i produktów wysoko przetworzonych;

⁽⁵⁴⁾ Biała księga, „The International Maritime Organization’s proposed Arctic heavy fuel oil ban: likely impacts and opportunities for improvement” [Proponowany przez Międzynarodową Organizację Morską zakaz stosowania ciężkich olejów opałowych w Arktyce – prawdopodobne skutki i możliwości poprawy], 2020.

⁽⁵⁵⁾ Comer, B. i in., „Black carbon emissions and fuel use in global shipping” [Emisje sadzy i zużycie paliwa w globalnej żegludze], 2015.

⁽⁵⁶⁾ Transport & Environment, „Private jets: can the super-rich supercharge zero-emission aviation?” [Prywatne samoloty odrzutowe – czy bardzo bogaci mogą bardzo przyczynić się do bezemisyjności lotnictwa?], kwiecień 2021.

⁽⁵⁷⁾ Briefing EEA, „Progress and prospects for decarbonisation in the agriculture sector and beyond” [Dekarbonizacja w sektorze rolnym i poza nim – postępy i perspektywy], 2022.

83. podkreśla, jak ważny jest rozwój bardziej zrównoważonego rolnictwa, w tym poprzez zapewnienie rolnikom alternatyw w celu ograniczenia stosowania nawozów nieorganicznych i pestycydów; podkreśla, że ograniczenie ogólnej produkcji i stosowania syntetycznych nawozów azotowych oraz zwiększone wykorzystywanie naturalnej sekwestracji dwutlenku węgla w glebie i materii organicznej gleby może przynieść wiele korzyści, ponieważ zwiększyłyby żyzność gleby i pomogłyby w odbudowie różnorodności biologicznej, a zarazem zapewniłyby znaczny potencjał pod względem łagodzenia zmiany klimatu;

84. podkreśla, że wszystkie sektory, w tym sektor obronny, muszą przyczynić się do redukcji emisji, przy jednoczesnym zachowaniu skuteczności operacyjnej, oraz że należy przyspieszyć rozwój technologii i strategii obniżania emisyjności w sektorze obrony; odnotowuje, że uwzględnianie zdezagregowanych danych o emisjach pochodzenia wojskowego w informacjach przekazywanych do UNFCCC jest dobrowolne i obecnie nie można określić wielkości zgłaszanych emisji gazów cieplarnianych pochodzenia wojskowego na podstawie danych przedkładanych UNFCCC; wzywa wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisję i Radę do opracowania wniosku dotyczącego przejrzystego rozliczania emisji pochodzenia wojskowego względem UNFCCC, z uwzględnieniem przyjęcia Strategicznego kompasu, oraz by w pełni wdrożyć Plan działania w dziedzinie zmiany klimatu i obronności;

85. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, by emisje gazów cieplarnianych pochodzenia wojskowego były włączane do krajowych celów w zakresie neutralności emisyjnej, co przyspieszy rozwój technologii i strategii obniżania emisyjności;

86. raz jeszcze opowiada się za stworzeniem globalnej platformy oceny szkód w środowisku spowodowanych konfliktami zbrojnymi, która jest inicjatywą rządu Ukrainy; wzywa Komisję do rozważenia tego pomysłu i opracowania wniosku dotyczącego takiej globalnej platformy przed COP28; podkreśla potrzebę zwrócenia większej uwagi na środowiskowe i klimatyczne skutki konfliktów zbrojnych;

87. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że kilku partnerów handlowych UE wprowadziło mechanizm handlu emisjami dwutlenku węgla lub inne mechanizmy ustalania opłat za emisję dwutlenku węgla, oraz wzywa Komisję do dalszego propagowania tej i podobnych strategii na skalę globalną oraz do przeanalizowania powiązań i innych form współpracy z istniejącymi mechanizmami ustalania opłat za emisję dwutlenku węgla w państwach trzecich, aby przyspieszyć opłacalne i społecznie sprawiedliwe redukcje emisji na całym świecie; w związku z tym wzywa Komisję, aby wprowadziła gwarancje, że wszelkie powiązania z EU ETS będą nadal wносить dodatkowy i trwały wkład w łagodzenie skutków i nie podważą wewnętrznych zobowiązań Unii dotyczących emisji gazów cieplarnianych;

88. podkreśla, że unijny mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji dwutlenku węgla będzie stanowić skuteczny mechanizm ustalania opłat za emisję z produktów przywożonych do UE oraz uwzględniania ucieczki emisji, a jednocześnie będzie zachęcać do ustalania opłat za emisję dwutlenku węgla na całym świecie, co przyczyni się do redukcji globalnych emisji dwutlenku węgla oraz osiągnięcia celów porozumienia paryskiego, a także zagwarantuje, że ucieczka emisji nie będzie zagrażać osiągnięciu unijnych celów klimatycznych;

89. podkreśla, że należy się wpłynąć sektora włókienniczego na klimat i środowisko; przyznaje, że przemysł włókienniczy ma do odegrania istotną rolę, jeśli chodzi o przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym i sprostanie wyzwaniom związanym na przykład z zapobieganiem powstawaniu odpadów, gospodarowaniem odpadami, usuwaniem mikrodrobin plastiku, zużyciem wody, nadprodukcją oraz ogólną trwałością i nietoksycznością procesu produkcyjnego oraz zdolnością do recyklingu wyrobów włókienniczych, w tym poprzez zapewnienie, aby wyroby włókiennicze projektowano tak, by były trwałe i nadawały się do recyklingu; podkreśla, że trzeba koniecznie ustanowić globalne normy, które określą, kiedy marki mogą przedstawiać twierdzenia dotyczące ekologiczności produktu; podkreśla w związku z tym, że spójne i przejrzyste wytyczne pomogą konsumentom w dokonywaniu świadomych wyborów oraz będą zapobiegać pseudoekologicznemu marketingowi, a także zagwarantują, że twierdzenia dotyczące zrównoważoności będą poparte możliwymi do zweryfikowania dowodami;

90. podkreśla, że zmiana klimatu i degradacja środowiska prowadzą do niedoboru zasobów naturalnych, mogą potęgować konflikty i napięcia oraz prowadzić do większych niedoborów żywności i katastrof naturalnych, a także są głównymi czynnikami przyczyniającymi się do przymusowych przesiedleń ludzi i wielokrotnymi zagrożeniami; podkreśla, że kobiety są nieproporcjonalnie dotknięte tym problemem oraz że stanowią 80 % osób przymusowo przesiedlonych z powodu zmiany klimatu⁽⁵⁸⁾; oczekuje, że podczas COP28 zwróci się większą uwagę na przymusowe przesiedlenia spowodowane zmianą klimatu; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by uznały potrzeby i bezbronność osób, które ucierpiały z powodu przymusowych przesiedleń związanych ze zmianą klimatu, oraz by zwiększyły wysiłki na rzecz wypracowania rozwiązań;

91. podkreśla, że Morze Śródziemne jest jednym z regionów na świecie najbardziej dotkniętych zmianą klimatu; zauważa, że w basenie Morza Śródziemnego temperatury rosną w tempie o 20 % szybszym niż wynosi średnia światowa oraz że region ten jest jednym z miejsc, które są najbardziej na świecie wrażliwe na zmianę klimatu – jak się przewiduje, w ciągu 20 lat 250 mln osób zostanie dotkniętych tam „ubóstwem wodnym”⁽⁵⁹⁾; podkreśla, że Morze Śródziemne staje się najszybciej nagrzewającym się morzem na świecie⁽⁶⁰⁾ co ma wpływ na ważne sektory gospodarki i na cały ekosystem morski oraz że w związku z tym będą zachodzić tam nieodwracalne zmiany dla ekosystemów i gatunków; apeluje do Komisji i państw członkowskich o pilne działanie i współpracę ze śródziemnomorskimi partnerami, aby opracować ambitne środki na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu oraz o odgrywać rolę lidera w działaniach na rzecz łagodzenia zmiany klimatu;

92. odnotowuje coraz większe naukowe i polityczne zainteresowanie zarządzaniem promieniowaniem słonecznym (SRM), które jest zbiorem technik z zakresu inżynierii klimatycznej mającym umożliwić sztucznie odbijanie światła słonecznego i chłodzenie planety, np. przez rozpylanie aerozolu w stratosferze; podkreśla, że SRM nie eliminuje podstawowej przyczyny zmiany klimatu i nie stanowi alternatywy dla działań łagodzących zmianę klimatu; zwraca uwagę na brak pewności naukowej, jeśli chodzi o skutki takich działań, oraz wyraża zaniepokojenie globalnymi zagrożeniami i negatywnym wpływem, jakie SRM może wywierać na środowisko oraz stabilność klimatyczną i gospodarczą; podkreśla w związku z tym, że globalne podejście ma zasadnicze znaczenie i że żadne kraje nie powinny jednostronnie eksperymentować z tą technologią; odnotowuje, że rezolucja ONZ w sprawie globalnego zarządzania promieniowaniem słonecznym została zablokowana; apeluje do Komisji i państw członkowskich, by wystąpiły z inicjatywą globalnego porozumienia o niestosowaniu SRM, zgodnie z zasadą przezorności oraz ze względu na brak dowodów na jej bezpieczeństwo i brak pełnego światowego konsensusu dotyczącego jej dopuszczalności;

Zmiana klimatu a aspekt płci

93. ostrzega, że zmiana klimatu wpływa na ludzi w różny sposób w zależności od takich czynników jak: płeć, wiek, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne i ubóstwo; zauważa, że najbardziej ucierpiały słabsze grupy społeczne, takie jak osoby ubogie, ludy tubylcze, kobiety i osoby starsze; uważa, że równowaga płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt mają zasadnicze znaczenie w sprzyjającej włączeniu społecznemu i sprawiedliwej transformacji; podkreśla potrzebę skuteczniejszego uwzględniania aspektu płci we wszystkich celach i zadaniach w tej dziedzinie;

94. wzywa wszystkie strony, w tym UE i jej państwa członkowskie, do wzmocnienia wysiłków na rzecz uwzględnienia równouprawnienia płci w swoich NDC, a także w politykach klimatycznych i politykach ochrony środowiska, w szczególności tych związanych z łagodzeniem zmiany klimatu, przystosowaniem się do niej oraz stratami i szkodami, a także do zwiększenia znaczącego zaangażowania grup kobiet w ich opracowywanie i wdrażanie; podkreśla, że wszystkie strony, w tym UE, powinny podjąć bardziej konkretne działania w celu wypełnienia zobowiązań zawartych w nowym planie działania w sprawie równości płci uzgodnionym na 25. Konferencji Stron UNFCCC (COP25); wzywa państwa członkowskie i Komisję do zwiększenia wysiłków na rzecz osiągnięcia celów ustanowionych w trzecim unijnym planie działania w sprawie równości płci;

95. podkreśla potrzebę przyspieszenia działań na rzecz ukierunkowanego na aspekt płci ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, a zatem ukierunkowanego na aspekt płci wdrażania ram z Sendai; domaga się dalszych działań na rzecz nadawania priorytetu i uwzględniania płci w ramach gotowości na wypadek klęsk żywiołowych, w szczególności z wykorzystaniem zbiorów zdezagregowanych danych na temat zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi;

⁽⁵⁸⁾ UNDP, „Gender and Climate Change – Overview of linkages between gender and climate change” [Płeć a zmiana klimatu – przegląd powiązań między płcią a zmianą klimatu], 2016.

⁽⁵⁹⁾ Sieć śródziemnomorskich ekspertów ds. zmiany klimatu i zmian środowiskowych, „Risks associated to climate and environmental changes in the Mediterranean region” [Zagrożenia związane ze zmianą klimatu i zmianami środowiskowymi w regionie śródziemnomorskim], 2019.

⁽⁶⁰⁾ Inicjatywa WWF na rzecz Morza Śródziemnego, „The Climate Change Effect in the Mediterranean – Six stories from an Overheating Sea” [Skutki zmiany klimatu nad Morzem Śródziemnym. Sześć opowieści z nad przegrzewającego się morza], Rzym (Włochy), 2021.

96. uważa, że należy wzmocnić i ułatwić dostęp kobiet do włączającego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu; podkreśla, że ukierunkowane na aspekt płci finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu ma zasadnicze znaczenie dla sprawiedliwej transformacji; podkreśla, jak ważne jest, by przy finansowaniu działań związanych ze zmianą klimatu przyjąć podejście transformacyjne z punktu widzenia równości płci; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by przedstawiały sprawozdania na temat ukierunkowania na aspekt płci ich wkładu na rzecz finansowania działań w związku ze zmianą klimatu oraz by zwiększały spójność między wsparciem w zakresie płci i wsparciem w zakresie klimatu za pomocą instrumentów działań zewnętrznych i EBI, w tym poprzez zwiększenie udziału kobiet i organizacji kobiecych w zarządzaniu, podejmowaniu decyzji i programach wspierających rolę kobiet w zarządzaniu klimatem;

97. podkreśla, jak ważne jest, by więcej kobiet brało udział w podejmowaniu decyzji w kontekście dyplomacji klimatycznej, w tym by zwiększono ich liczbę w delegacjach na COP i w przywództwie na wszystkich szczeblach działań w dziedzinie klimatu; ubolewa nad tym, że kobiety stanowiły mniej niż 34 % krajowych zespołów negocjacyjnych na COP27 oraz że aż 90 % delegacji niektórych partii składało się z mężczyzn; wzywa wszystkie strony, aby dążyły do osiągnięcia parytetu płci w swoich delegacjach i na wszystkich poziomach podejmowania decyzji i negocjacji w sprawie zmiany klimatu; wzywa wszystkie strony, aby wyznaczyły krajowe punkty kontaktowe ds. problematyki płci i zmiany klimatu oraz by zwiększyły ich zasoby, a także zapewniły im więcej szkoleń i większe wsparcie, przy czym dotyczy to także punktów w UE;

Polityka energetyczna

98. z zadowoleniem przyjmuje wszystkie inicjatywy mające zmniejszyć zależność UE od paliw kopalnych; odnotowuje bieżącą współpracę UE z partnerami międzynarodowymi z myślą o dywersyfikacji dostaw energii;

99. podkreśla, że zmiana klimatu i zdarzenia ekstremalne mają wpływ na nasze systemy energetyczne, w tym na produkcję energii wodnej, wydajność wytwarzania bioenergii, efektywność elektrowni ciepłych oraz zapotrzebowanie na ogrzewanie i chłodzenie; przypomina o potrzebie opracowania bardziej wykonalnych sposobów modernizacji systemu elektroenergetycznego, które będą wspierać odporność infrastruktury, niezawodność systemów energetycznych i efektywne wykorzystanie wody w obecnych i nowych systemach wytwarzania energii;

100. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że współprawodawcy uzgodnili wyższe wiążące cele UE w zakresie energii odnawialnej na poziomie 42,5 % w 2023 r., a docelowo – 45 % w zmienionej dyrektywie w sprawie energii odnawialnej oraz cel w zakresie efektywności energetycznej na poziomie 11,7 % w zmienionej dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej;

101. podkreśla kluczową rolę efektywności energetycznej i dywersyfikacji systemu energetycznego w przechodzeniu na gospodarkę neutralną dla klimatu ⁽⁶¹⁾; dostrzega postęp osiągnięty w rozwoju odnawialnych źródeł energii, a jednocześnie apeluje o dalsze działania na rzecz efektywności energetycznej, takie jak integracja sektorów i ponowne wykorzystanie nadmiaru ciepła; przyznaje jednak, że należy dostosować cele w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej, aby osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. i przestrzegać porozumienia paryskiego; uznaje, że ambitniejszy unijny cel w zakresie efektywności energetycznej do roku 2030 powinien wpisywać się w rozwój i upowszechnianie elektryfikacji, wodoru, e-paliw i innych czystych technologii niezbędnych do transformacji ekologicznej;

102. przypomina o potrzebie znacznego zintensyfikowania i przyspieszenia procedur wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych, tak aby procedury te były jak najbardziej przewidywalne;

103. przypomina, że Unia zobowiązała się przestrzegać zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, która uwzględnia oszczędność kosztową, efektywność systemu, zdolność magazynowania, elastyczność popytu i bezpieczeństwo dostaw; podkreśla, że ważne jest, aby uwzględniać i stosować tę zasadę we wszystkich odpowiednich przepisach i inicjatywach oraz we wszystkich stosownych sektorach; zwraca uwagę na niewykorzystany potencjał efektywności energetycznej w takich sektorach jak przemysł ⁽⁶²⁾, technologie informacyjne, transport i budownictwo, w tym ogrzewanie i chłodzenie; wzywa Komisję i państwa członkowskie do szybkiego zrealizowania ambitnych celów określonych w niedawno uzgodnionym przeglądzie dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej;

⁽⁶¹⁾ IPCC 2023 – Streszczenie podsumowujące szóstego sprawozdania oceniającego IPCC.

⁽⁶²⁾ Szacuje się, że potencjał gospodarczy zmniejszenia zużycia energii końcowej w przemyśle do 2030 r. w porównaniu do działalności w niezmiennych warunkach wynosi 23,5 %.

104. uważa, że aby Unia mogła osiągnąć neutralność klimatyczną, jej system energetyczny powinien być zintegrowany i opierać się na priorytecie kaskadowym, zgodnie z którym należy w pierwszej kolejności wdrożyć zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”; przypomina, że aby zasada „efektywność energetyczna przede wszystkim” mogła przynieść efekty, decydenci na szczeblu krajowym, regionalnym, lokalnym i sektorowym muszą konsekwentnie stosować ją we wszystkich stosownych scenariuszach przy podejmowaniu decyzji politycznych, planowaniu i decydowaniu o ważnych inwestycjach; przypomina też, że zasada ta zakłada przyjęcie całościowego podejścia uwzględniającego ogólną efektywność zintegrowanego systemu energetycznego, bezpieczeństwo dostaw i opłacalność, a także działa na korzyść najbardziej efektywnych rozwiązań na rzecz neutralności klimatycznej w całym łańcuchu wartości – od wytwarzania energii, przez transport za pomocą sieci, aż po zużycie energii końcowej – aby osiągnąć efektywność w zakresie zużycia zarówno energii pierwotnej, jak i końcowej; uważa, że w ramach tego podejścia należy zwrócić uwagę na wydajność systemu i dynamiczne wykorzystanie energii, przy czym zasoby po stronie popytu i elastyczność systemu powinny być uznawane za rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej;

105. podkreśla potrzebę przyspieszenia elektryfikacji zapotrzebowania na energię w oparciu o system energetyczny oparty na odnawialnych źródłach energii; podkreśla, że rynki energii elektrycznej muszą zintegrować odnawialne źródła energii, a jednocześnie zapewnić elastyczność w odniesieniu do popytu i magazynowania energii; wzywa do stworzenia dostosowanego do przyszłych wyzwań rynku energii elektrycznej, który będzie w stanie reagować na zmianę klimatu i będzie przygotowany na skoki cen energii; z zadowoleniem przyjmuje reformę struktury unijnego rynku energii elektrycznej mającą przyspieszyć rozwój sektora energii odnawialnej i stopniowe odchodzenie od gazu, zapewnić konsumentom przystępną cenowo energię, której koszty w mniejszym stopniu zależą od niestabilnych cen paliw kopalnych, lepiej chronić konsumentów przed skokami cen i ewentualnymi manipulacjami na rynku w przyszłości oraz zwiększyć ekologiczność i konkurencyjność unijnego przemysłu;

106. podkreśla, że politykę energetyczną należy prowadzić zgodnie z zasadą słusznej i sprawiedliwej transformacji oraz w ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i partnerami społecznymi; w związku z tym uważa, że polityka publiczna, silniejsze partnerstwo społeczne i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym mają fundamentalne znaczenie dla osiągnięcia neutralności klimatycznej wszystkich warstw społeczeństwa w sposób sprawiedliwy, sprzyjający włączeniu społecznemu i społecznie zrównoważony;

107. apeluje, aby elementem strategii przemysłowej UE było europejskie przywództwo w branży energii ze źródeł odnawialnych i jej łańcuchów dostaw;

108. popiera kontynuację prac nad przeglądem dyrektywy w sprawie opodatkowania energii, aby dostosować politykę podatkową do celów energetycznych i klimatycznych na lata 2030 i 2050, a jednocześnie ocenić jej wpływ, m.in. na konsumentów, energię i ubóstwo transportowe;

109. podkreśla, że chociaż Europa pracuje nad realizacją swoich ambitnych celów, osiągnięcie najpóźniej do 2050 r. zerowej emisji netto na świecie będzie wymagało skoordynowanych działań na skalę światową; podkreśla, że kraje rozwijające się będą potrzebowały pomocy międzynarodowej, aby przeprowadzić transformację ekologiczną; podkreśla, że należy usprawniać bliską współpracę transgraniczną i wymianę najlepszych praktyk z partnerami międzynarodowymi w dziedzinie kształtowania polityki i nauki, w tym transferu technologii, aby propagować efektywność energetyczną oraz inwestycje w zrównoważone technologie energetyczne i infrastrukturę; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że podczas COP27 uruchomiono nowy pięcioletni program na rzecz propagowania rozwiązań technologicznych w dziedzinie klimatu w krajach rozwijających się;

Przemysł, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) oraz konkurencyjność

110. uważa, że dobrobyt gospodarczy, spójność społeczna, tworzenie miejsc pracy, zrównoważony rozwój przemysłowy i polityka klimatyczna powinny wzajemnie się wzmacniać; podkreśla, że przeciwdziałanie zmianie klimatu powinno mieć na celu ograniczenie ubóstwa energetycznego, zwiększenie odporności i konkurencyjności oraz stworzenie możliwości dla unijnego przemysłu i MŚP oraz że będzie można wykorzystać te szanse, jeżeli prawodawcy zobowiążą się do terminowej, dostosowanej do potrzeb, solidarnej i odpowiedniej reakcji politycznej; uważa, że sprawą najwyższej wagi jest to, by Unia osiągnęła sprawiedliwą transformację, a także by uzyskała przewagę pioniera i dawała przykład, a jednocześnie zapewniała równe warunki działania dla europejskiego przemysłu na całym świecie;

111. podkreśla, że Unia powinna dołożyć wszelkich starań, aby utrzymać wiodącą pozycję oraz globalną konkurencyjność swojego przemysłu i MŚP podczas przechodzenia na gospodarkę o zerowej emisji gazów cieplarnianych netto; podkreśla, że trzeba szybko jeszcze bardziej obniżyć emisje w przemyśle europejskim oraz że Unia powinna dalej wspierać to przedsięwzięcie – a w szczególności proporcjonalne rozwiązania dla MŚP; zauważa, że proponowany akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnego ma zwiększyć europejskie zdolności produkcyjne technologii neutralnych emisyjnie, które mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia unijnych celów neutralności klimatycznej; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy podjęte na rzecz strategicznych łańcuchów wartości; dostrzega pozytywne skutki dla przemysłu europejskiego, w tym MŚP, wynikające z wczesnego przyjęcia strategii przeciwdziałania zmianie klimatu; podkreśla potrzebę zawarcia możliwych do wyegzekwowania wielostronnych i dwustronnych umów między UE a jej partnerami; podkreśla, że należy zapobiegać sytuacji, w której przemysł europejski i MŚP przenoszą produkcję i inwestycję do państw trzecich ze względu na mniej ambitne działania na rzecz klimatu poza Unią; uważa, że produkcja i inwestycje w Europie wzmocniłyby przemysłowy łańcuch wartości i strategiczną autonomię UE w świetle niestabilnej sytuacji na świecie; przyznaje, że zmiana klimatu wpływa również na przemysł i usługi, ponieważ powoduje sporadyczne zakłócenia dostaw i zakłócenia operacyjne, w szczególności z powodu ekstremalnych zdarzeń pogodowych; podkreśla, że przemysł powinien podjąć działania, aby dostosować się do zmieniającego się klimatu;

112. uznaje zasadniczą rolę MŚP, w szczególności mikroprzedsiębiorstw i przedsiębiorstw typu start-up, które stymulują zatrudnienie i wzrost gospodarczy oraz je tworzą, a także przewodzą transformacji cyfrowej i ekologicznej; przypomina, że MŚP stanowią istotny element europejskiej tkanki gospodarczej i społecznej oraz że prawodawcy muszą je wspierać w procesie transformacji i tworzyć dla nich zachęty, w szczególności zapewnić dostęp do finansowania zrównoważonych technologii, usług i procesów, poprzez uproszczenie procedur administracyjnych i zapewnianie im równych szans w zamówieniach publicznych; wyraża zaniepokojenie, że możliwości i słabe punkty MŚP nie są w wystarczającym stopniu uwzględniane we wszystkich strategiach politycznych UE dotyczących jednolitego rynku, w tym w działaniach propagujących cyfryzację i transformację ekologiczną;

113. uważa, że przejście na zrównoważoną gospodarkę musi iść w parze z utrzymaniem konkurencyjności Europy i tworzeniem miejsc pracy, a także z obietnicą, że nikt nie zostanie pominięty; podkreśla, że połączenie to ma kluczowe znaczenie dla powodzenia Europejskiego Zielonego Ładu oraz że jednolity rynek powinien pozostać racjonalny pod względem kosztów przy dostosowywaniu się do nowego i korzystnego otoczenia regulacyjnego, w szczególności przy przechodzeniu na przemysł neutralny emisyjny i dążeniu do zrównoważonego charakteru przemysłu europejskiego; podkreśla ponadto, że połączenie to ma umożliwić osiągnięcie celów klimatycznych na lata 2030 i 2050 oraz napędzać transformację w kierunku neutralności klimatycznej i zrównoważonej gospodarki o obiegu zamkniętym;

114. podkreśla, że trzeba promować konkurencyjne rynki towarów i metali rzadkich, które mają zasadnicze znaczenie dla transformacji ekologicznej; podkreśla, że stała zależność od kilku dostawców będzie osłabiać niektóre obecne środki z zakresu polityki, takie jak plan REPowerEU, i wysiłki obywateli Unii; zwraca uwagę na potrzebę poprawy ograniczonych zdolności w zakresie krajowego pozyskiwania i przetwarzania; uważa, że fundusz innowacyjny UE powinien wspierać upowszechnianie w UE najnowocześniejszych i innowacyjnych technologii recyklingu neutralnego emisyjnego i ich łańcuchów dostaw; zauważa, że proponowany akt w sprawie surowców krytycznych ma zmniejszyć zależności od obecnych dostawców i zapewnić UE stały dostęp do bezpiecznych, zróżnicowanych, przystępnych cenowo i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych, a jednocześnie chronić środowisko;

115. podkreśla, że konieczne są programy kształcenia pracowników, aby sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu na siłę roboczą w dziedzinie efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii i zielonych technologii; wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby podjęły kroki, które pozwolą obecnym i przyszłym pracownikom w Europie nabywać wszelkie umiejętności niezbędne do sprostania transformacji ekologicznej, a także jej wdrażania i wprowadzania innowacji, w szczególności w regionach, które w większym stopniu ponoszą negatywne skutki transformacji;

116. uważa, że Unia powinna dążyć do tego, aby zacieśnić współpracę w zakresie handlu, badań i produkcji technologii neutralnych emisyjnych z wiarygodnymi partnerami i partnerami o podobnych poglądach poprzez współpracę dwustronną i wspólne wysiłki na rzecz wzmocnienia wielostronnego systemu handlowego, oraz powinna wspierać międzynarodową współpracę i partnerstwa w celu promowania bezpiecznych, zrównoważonych i odpornych globalnych łańcuchów dostaw poprzez propagowanie otwartego i opartego na zasadach handlu;

117. podkreśla, że rozwiązania oparte na technologiach wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz technologiach wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla mogą odegrać rolę w dekarbonizacji, zwłaszcza w zakresie łagodzenia emisji procesowych w przemyśle, w państwach członkowskich, które wybiorą takie technologie; podkreśla znaczenie przywództwa europejskiego w tym zakresie;

Badania naukowe, innowacje, technologie cyfrowe i polityka kosmiczna

118. z zadowoleniem przyjmuje rolę programu „Horyzont Europa” i jego wkład w neutralność klimatyczną; jest zdania, że partnerstwa objęte programem „Horyzont Europa”, w tym wspólne przedsięwzięcia, będą sprzyjać współpracy między sektorami publicznym i prywatnym, która pomoże urzeczywistnić transformację ekologiczną, a zarazem zagwarantuje, że innowację będą zrównoważone, dostępne i przystępne cenowo; podkreśla, że należy poprawić dostęp MŚP do zaproszeń do składania wniosków w ramach programu „Horyzont Europa” oraz zwiększyć ich uczestnictwo w tych procedurach, a także lepiej informować obywateli o wynikach europejskich projektów badawczo-rozwojowych i projektów dotyczących nowych technologii, w tym projektów sztandarowych, oraz angażować w nie obywateli, aby zwiększyć absorpcję społeczną i widoczność roli Unii wśród jej obywateli;

119. z zadowoleniem przyjmuje rolę, jaką odgrywa program Copernicus i nowe unijne centrum wiedzy w zakresie obserwacji Ziemi, jeśli chodzi o monitorowanie obszarów lądowych, atmosfery i środowiska morskiego; podkreśla, że zdolności obserwacji satelitarnej są ważne dla monitorowania, modelowania, przewidywania i pomocy w kształtowaniu polityki w dziedzinie zmiany klimatu;

120. podkreśla, że trzeba przyciągnąć więcej inwestycji, zarówno publicznych, jak i prywatnych, w badania, innowacje i wdrażanie nowych zrównoważonych technologii – w tym w pracochłonnych gałęziach przemysłu – niezbędne nowe sieci infrastruktury i projekty przyczyniające się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu i porozumienia paryskiego; podkreśla, że przyszłe badania naukowe i technologie powinny uwzględniać zrównoważony rozwój i obieg zamknięty; podkreśla jednocześnie, że aby sprostać wyzwaniom klimatycznym, trzeba prowadzić badania podstawowe, a także przyjąć oparte na współpracy i transdyscyplinarne podejście w badaniach naukowych i innowacjach; zwraca ponadto uwagę, że należy wspierać innowacje społeczne, które są niezbędne do tego, by sprostać niezaspokojonym potrzebom społecznym i wyzwaniom, a jednocześnie wzmocnić pozycję obywateli podczas transformacji ekologicznej;

121. podkreśla, że aby osiągnąć cele na lata 2030 i 2050, zachęty wspierające innowacyjne technologie muszą być spójne i logiczne i odnosić się do wdrażania już zaawansowanych technologii, jak również do inwestycji w nowe technologie, które należy opracować, żeby osiągnąć cel Unii, jakim jest neutralność klimatyczna najpóźniej do 2050 r.;

122. zwraca uwagę na konieczność dwojakiej transformacji, w której transformacja cyfrowa i ekologiczna idą ze sobą w parze; zauważa, że przepaść cyfrowa w Europie jest nadal bardzo duża, przy czym istnieją znaczne różnice między państwami członkowskimi i regionami; podkreśla potrzebę stworzenia konkurencyjnej i solidnej gospodarki opartej na danych, która umożliwi cyfryzację na wysokim szczeblu w wszystkich obszarach społeczeństwa i gospodarki w sposób zrównoważony, energooszczędny, cyberbezpieczny i przystępny cenowo; podkreśla fundamentalną rolę, jaką technologie cyfrowe mogą odegrać w transformacji ekologicznej Unii; przypomina, że odbudowa Unii wymaga stworzenia stabilnych ram regulacyjnych sprzyjających postępowi, w tym postępowi napędzanemu przez rynek, w dziedzinie badań naukowych, innowacji i rozwoju zrównoważonych technologii, a także odpowiednich warunków ich finansowania;

123. podkreśla, że cyfryzacja jest jednym z najważniejszych czynników sprzyjających integracji systemów energetycznych, ponieważ może umożliwić dynamiczny i wzajemnie powiązany przepływ nośników energii, pozwolić na wzajemne połączenie bardziej zróżnicowanych rynków oraz dostarczyć danych niezbędnych do dopasowania podaży i popytu; podkreśla, że technologie cyfrowe mogą zwiększać efektywność energetyczną, a tym samym zmniejszać ogólne emisje gazów cieplarnianych; podkreśla, że trzeba zapewnić bezpieczne ramy regulacyjne przewidujące niedyskryminacyjne i przejrzyste procedury dostępu do danych dotyczących energii i ich przekazywania; przypomina, że według szacunków Komisji ślad ekologiczny technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) odpowiada za od 5 % do 9 % światowego zużycia energii elektrycznej i za ponad 2 % światowych emisji gazów cieplarnianych; podkreśla, że źródłem 47 % emisji dwutlenku węgla z technologii cyfrowych są urządzenia konsumenckie, takie jak komputery, smartfony, tablety i inne przedmioty podłączone do internetu; z zadowoleniem przyjmuje przegląd dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, zgodnie z którą wszystkie ośrodki przetwarzania danych w UE oprócz małych ośrodków przetwarzania danych będą musiały co roku podawać do publicznej wiadomości m.in. swoją charakterystykę energetyczną; wzywa do podjęcia dalszych środków w celu zmniejszenia śladu węglowego sektora ICT na poziomie ośrodków przetwarzania danych i urzędzeń konsumenckich; przypomina o celu, który określono w strategii cyfrowej, jakim jest uczynienie ośrodków przetwarzania danych neutralnymi dla klimatu i wysoce energooszczędnymi nie później niż do 2030 r.;

124. przypomina, jak ważny jest wkład badań naukowych i innowacji w realizację celów określonych w porozumieniu paryskim i celów Europejskiego Zielonego Ładu; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały badania naukowe i innowacje oraz ogólne zwiększenie budżetu UE i budżetów krajowych przeznaczonych na badania naukowe i innowacje w zakresie zrównoważonych i bezpiecznych technologii i innowacji w dziedzinie energii; wzywa Komisję, aby przeanalizowała kolejne technologie wspierające i innowacyjne rozwiązania, które przyczynią się do stworzenia odpornego na zmianę klimatu i zintegrowanego systemu energetycznego, m.in. w dziedzinach, gdzie Europa odgrywa wiodącą rolę na arenie międzynarodowej i ma wewnętrzne łańcuchy wartości; uważa, że istotne jest, aby kluczowe elementy łańcuchów wartości energii odnawialnej znajdowały się w Unii, oraz apeluje o odpowiednie środki, aby zwiększyć rolę europejskich elementów w łańcuchach dostaw energii odnawialnej, a także o odpowiednie przepisy;

Zmiana klimatu a rozwój

125. z zadowoleniem przyjmuje oenzetowski plan dotyczący wspomaganie realizacji celów zrównoważonego rozwoju, którego celem jest rozwiązanie problemu wysokich kosztów obsługi długu i rosnącego ryzyka związanego z zadłużeniem; wzywa UE do wsparcia jego wdrażania, w szczególności w poprzez utworzenie pod auspicjami ONZ wielostronnego mechanizmu spłaty zadłużenia, aby odpowiedzieć zarówno na skutki kryzysu klimatycznego, jak i na wymogi finansowe Agendy 2030;

126. wzywa UE i jej państwa członkowskie do wywiązania się z istniejących zobowiązań wobec krajów rozwijających się w zakresie finansowania działań związanych ze zmianą klimatu oraz do utrzymania wysokiego poziomu ambicji, jeśli chodzi o wsparcie krajów rozwijających się w działaniach w dziedzinie klimatu, w okresie poprzedzającym COP28, w jej trakcie i po niej; wzywa instytucje europejskie do wdrożenia zintegrowanego podejścia do celów zrównoważonego rozwoju, które stanowią uniwersalny kompas wyznaczający drogę ku dobrobytowi obywateli, oraz do ochrony planety; podkreśla, że ogólne zaufanie krajów rozwijających się do UE jako wiarygodnego i godnego zaufania partnera zależy od tego, w jakim stopniu Unia wywiązuje się ze swoich obietnic; zauważa, że owocna współpraca między UE a krajami rozwijającymi się w walce ze zmianą klimatu może zwiększyć atrakcyjność Unii jako partnera, co ma kluczowe znaczenie w coraz bardziej konkurencyjnym kontekście geopolitycznym;

127. podkreśla, że dyplomacja klimatyczna musi iść w parze z pełnym wdrożeniem zasady spójności polityki na rzecz rozwoju zapisanej w art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, co oznacza, że UE musi zapewnić spójność między swoją polityką w zakresie rozwoju, handlu, rolnictwa, rybołówstwa, energii i klimatu;

Rola Parlamentu Europejskiego na COP28

128. uważa, że Parlament Europejski powinien stanowić integralną część delegacji UE na COP28, ponieważ porozumienia międzynarodowe wymagają jego zgody i jako współprawodawca odgrywa on kluczową rolę we wdrażaniu porozumienia paryskiego w Unii; oczekuje zatem, że zostanie dopuszczony do udziału w spotkaniach koordynacyjnych UE na COP28 w Dubaju i że zostanie mu zagwarantowany dostęp do dokumentów przygotowawczych; zobowiązuje się działać w sposób niezależny i wolny od konfliktów interesów;

o
o o

129. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz sekretariatowi Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, a także prosi o rozpowszechnienie jej wśród wszystkich stron konwencji spoza UE.